

Ali država - ali Radić?

Maribor, 21. julija.

Ko je pred nekaj leti takratni ministar za notranje zadeve g. Svetozar Pribičević dal Radića radi neprestanega hujkanja proti edinstvu in proti državi sami pod ključ, je završalo po vseh separatističnih listih in strankah. Tudi radikalci sami so takrat naselili zatrjevanjem, da Radić noče nič drugega nego samo večje spoštovanje hrvatske individualnosti s strani Beograda, da mu ne gre za zrušenje državne enotnosti in da bi bila najhujša politično-taktilna pogrška, ako bi se proti njemu postopalo, ker bi se to na državi sami bridko mačkalo. In tako je vlada z večino radikalnih ministrov sklenila, da se ima Radić izpustiti na svobodo in se ustavi vsakršno sodno postopanje proti njemu.

Radić je prišel iz zaporov in nadaljeval svoje razdiralno delo. Pošiljal je spomenice Amerikancem, Angležem, Francozom, vrhovnemu svetu ambasadorjev, Zvezi narodov in bog ve še komu, zahteval »samoodlobo hrvatskega naroda«, ki bi naj imel pravico, da si po svoji volji uredi svojo hrvatsko republiko, bil je v zvezah s hrvatskimi frankovskimi emigranti, z Italijani itd.

Vključ vsemu temu radikalnih maddorjev v državi ni srečala pamet. In tako je prišlo, da so po zadnjih volitvah 18. marca celo prišli na kuriozno idejo, da se z njim in z ostalimi separatističnimi strankami, ki so se združile z Radićem v takozvani separatistični blok, pogajajo za »sporazum«. Sestavili so celo nekaj protokol sporazuma, slovit Markov protokol, na podlagi katerega bi bila prepuščena eksploatacija Hrvatske, Slavonije in Dalmacije Radiću, Slovenije kroatikarjem, Bosne in Hercegovine muslimanom, Srbije pa radikalcem.

Vse to pa Radić ni ženoiral, da bi ne nadaljeval svojega razdiralnega dela. V zadnjem času se je v svojih demagoških govorih povzpelo celo tako daleč, da je prestano blati Srbe kot pravcate razboj-nike in divjake, da je blatil celo kraljevsko rodbino, sploh da se je postavil enostavno izven zakonov in počenjal stvari, radi katerih bi vsakdo dragi že davno bil pod ključem.

Tako so se končno radikalci sami morali odločiti za to, kar so obsodili takrat, ko je Svetozar Pribičević v pravilnem spoznanju položaja hotel napraviti konec Radićevi blazni politiki izpodkopavanja državnih temeljev. Radić bo radi velezladije izročen sodišču, njegove separatistične protidržavne politične organizacije so razpuščene, razpuščene pa tudi druge separatistične organizacije »Hrv. Sokok, »Hrvatska žena« itd., ki so podpirale njegovo razdiralno delo.

Radikalci se mora vreči v obraz te-žek očitek, da so razvoj države oškodova-ali s svojo nesmoteno politiko napram političnemu demagogu Radiću. Da se je izvršilo pred leti to, po čemur so sedaj zopet bili prisiljeni poseči radikalci, ka-ko ves drugačen bi bil notranji razvoj naše države. Konsolidacija bi bila že davno nastopila, težkih notranjih bojev, ki so pretresali zadnji dve leti našo državo, bi ne bilo, politično in gospodarsko bi bila naša notranja in tudi zunanja si-tuacija daleko trdnjša nego je danes. Mnjenje nekaterih, da bi bila takratna obsodba Radića škodljivo uplivala na nadaljnji razvoj države, ker bi se bilo hrvatsko ljudstvo še bolj oprijelo Radi-ća kot »mučenika«, je povsem zmotno. Nešteti slučaj, v zadnjem času slučaj bolgarskega knežkega diktatorja Stam-bolijskega, nas jasno nč, da je psiho-logija mas popolnoma drugačna nego si jo slikajo v svoji fantaziji nekateri ideologi. Mase gredo tja, kje je v rokah moč.

Nasilnosti avstrijskih orožnikov nad našimi obmejnimi prebivalci.

Aretacije naših ljudi - dvovladnikov iz Libelč. — Kaj delajo naše oblasti?

Libelč, 21. julija. Avstrijsko o-rožništvo je nenaadoma ukinilo obmejni promet. V nedeljo so avstrijski orožniki iz neznanega vzroka aretirali tukajšnje-ga posestnika Ivan Olesko ter ga odvedli v zapore v Pliberk, kjer je še danes. — Včeraj 20. tm. pa so aretirali znana Slo-venca Ring-ova sinova Tončeta in Pe-tra. Spravljala sta na očetovi njivi v Avstriji rž, ker je p. d. Ring dvovladnik in ima tozadevno priznane pravice. Fan-ta sta s pravnoveljavnimi legitimacijami prekoračila mejo, da bi od dežja premo-čeno žito spravila v kope. Avstrijski o-rožnik Oggriss — oborožen kot Hun — jih je odvedel od dela, kar v srajcari, ka-kor cigane v zapor, brez ozira na to, da

Odločilni boj z Radićem.

Beograd, 21. julija. Ministrski svet se je na včerajšnji seji ponovno posveto-val o ukrepih, ki jih je treba storiti proti Radiću. Vlada je trdno odločena nadalje-vati z vsi odločnostjo dosedanje mere zo-per Radića in njegove pristase. Za sedaj bo pozvani na odgovornost zaradi kazni-vih dejanj, ki jih je potrdil imunitetni odbor, izročajoč Radića sodišču. Vlada pa pripravlja dalekosežni načrt, kjer bo-do predvidene razne nadaljne odredbe in ukrepi.

Iz narodne skupščine.

Ostra kritika glede cest in mostov. — Zakonodajni odbor o uradniškem zakonu. — Demokratske zahteve za uradništvo.

Beograd, 20. julija. V današnji seji narodne skupščine so bili na dnevnem redu odgovori na interpelacije. Na inter-pelacijo posl. Lazića o slabem stanju cest in mostov v državi je odgovarjal mini-ster, naj stavijo poslanci pri proračun-ski debati konkretne predloge, da se sprejmejo novi krediti. Posl. Agatović, Lazić, Vujić in Miletić so ostro kritizi-rali zanemarjanje cest in mostov s strani vlade. Poročilo imunitetnega odseka o izročitvi Radića in drugih poslancev ni prišlo na vrsto. Jutri ne bo seje.

Beograd, 20. julija. Zakonodajni od-bor je nadaljeval razpravo o petem po-glavju uradniškega zakona (o premešča-nju uradnikov). Poglavje je bilo z večino glasov sprejeto, nakar se je pričela raz-prava o enajstem poglavju (prehodne odredbe). Posl. Reissner (demokrat) se je v daljšem govoru zavzel za upokojenje in predlagal sorazmerno zvišanje pokoj-nin za 100 do 200%. Posl. Kumandi (de-mokrat) je predlagal, naj se takoj, ko stopi zakon v veljavo, zvišajo draginjs-ke doklade za 50% dozdajnega iznosa. Ako bi vlada ne sprejela teh sprememb,

Stvar bi bila druga, če bi bil Radić moralna politična potenca, ki bi stal kakor skala za veliko in močno idejo. Toda on oslanja svojo blazno politiko ne na močno idejo, ampak na psihozo hr-vatskih mas, ki smatrajo danes, ka-kor prej Madžare, svoje brate Srbe za zatiralec svoje hrvatske individualnosti. To pa ni ideja, zakaj večni povdarek hr-vatskih državnopravnih gesel, ki so z ujedinjenjem izgubila svoj zgodovinski oslon, je politika negativizma, politika razdiranja. In takšna brezidejna politika lahko pač za nekaj čas zapelje mase, do-klér vidijo pred seboj osebnost, ki se je s skrajnim demagoštvom dvignila nad po-vršino.

Politika sporazumevanja izven parla-menta, od plemena do plemena, kakoršno so v svoji idejni desorientaciji inavgu-rirali tudi radikalci, je doživela popoln fiasko. Radić je žvižgal na dobro voljo njih, ki so — četudi po napačni poti, iz-ven parlamenta — iskali z njim sporazu-ma, žvižgal je še naprej na državno in narodno edinstvo, ampak blatil in raz-diral. Danes so tudi radikalci prišli do stališča, na katerem so stali Pribičević in demokratska stranka od prevrata sem: sporazumevanje je v parlamentarni državi mogoče edino na legalnih tleh v parlamentu. Tja naj pride Radić s svo-jimi 70 poslanci, tam naj vodi borbo — magari tudi proti državi, kakor to de-lajo češki Nemci — ne pa da iz varnega zapečka v Zagrebu pošilja otrovane stre-le v hrbet svoji lastni državi.

Danes je odprto vprašanje: ali bo dr-žavna avtoriteta dovolj jaka, da pripori sobi respekt ljudi, ki živijo v blodnji, da stoje izven zakonov in da jim je vse dovoljeno. Ali Radić — ali država, to je vprašanje. Upamo, da si bo tokrat dr-žavna oblast ostala dosledna in napra-vila energično konec razmeram, ki so rušile temelje razvoja in napredka dr-žave.

Bratislava za vzajemnost z Jugoslavijo.

Bratislava, kulturni in politični cen-ter slovaškega dela bratske češkoslova-ške republike, je že ponovno pokazala svoj iskreni slovaški »vjerijux. Delo-vanje tamošnje Češkoslov.-jugoslov. Li-ga je najboljši dokaz, kako pristrana ču-stva goji ovet slovaške inteligence rav-no do nas Jugoslovancev. Smatramo, da bomo ustregli veliki ideji češkoslov.-jugoslov. zbližanja, če prinesemo po bratislavskem »Slov. Denniku« poročilo o običnem zboru bratislavskega odbora Češkoslov.-jugoslov. Lige, ki se je vršil dne 11. tm. v prostorih Moderne v Če-škoslov. domu.

Bratislavski župan g. dr. Okanik je v daljšem govoru razložil Ligin pro-gram, zlasti z ozirom na slovaške raz-mere. Omenjal je svoje poslednje pot-o-vanje v Jugoslavijo, kjer se je mogel kot vodja 40-članske izletniške družbe prepričati o veliki jugoslov. ljubezni do Čehoslovancev. Z žalostjo pa je tudi opazil današnje prokletstvo Jugoslavije, ki ga je povzročila politična razcep-le-nost in zloglasna slovaška nesloga. Vzvišena dolžnost Ligin je, da dela za sporazum med slovaškimi narodi. Tre-ba je, da iščemo to, kar nas združuje in odstraňuje vse, kar nas razdvaja. Sama svoboda nam ne jamči za narod-no samostojnost. Zajamči nam jo edino-le vzajemna ljubezen in sloga.

Tajnik g. Jos. Hudeček je opisoval v tajniškem poročilu stike med Ligo in Jugoslovani. Lanskega leta je bratislav-ski odbor sprejel in pogostil skupno z Rdečim križem 13 jugoslovanskih učiteljic, ki so obiskale Vajnor (grob M. R. Stefanika. Op. ur.) in bratislavsko oko-

Preiskava v zagrebski špijnski aferi.

Zagreb, 21. julija. (Izv.) Kakor izve-mo, je zagrebska policija doslej aretirala šest oseh, ki so zapletene v špijnsko a-fero Stanice Androlić. O rezultatih pre-iskave v ostalih delih države, zlasti v ju-žni Srbiji, doslej še ni poročil. »Pravda« poroča iz Sarajeva, da je bil tam v zvezi z afero aretirani upravnik filmskega po-djetja »Omnium«. Dalje poroča isti list, da so v Skoplju aretirali več višjih čast-nikov bivše avstro-ogrške vojske. Beo-grajski »Preporod« pa ve poročati, da je v zadevi kompromitirana tudi žena ne-kega visokega funkcionarja v Ljubljani.

Stavka rudarjev v trboveljskih revirjih.

Trbovlje, 21. julija. Vsled neuspe-lih pogajanj radi zvišanja mezd so ru-darji v Trbovljah že včeraj jutraj pri-čeli stavko, tekom dneva so ustavili delo tudi rudarji v Hrestniku, Zagorju, Hudi-

jam, Rajhenburgu in Kočevju. — Nad 10.000 rudarjev je v stavki. Pričakovati je dolgotrajne stavke. V revirjih vlada doslej mir in red.

Razpuščena organizacija bivših avstro-ogrskih oficirjev.

Beograd, 20. julija. V zvezi z od-kriti v zagrebski špijnski aferi je mi-nister za notranje zadeve Vujić brzo-javno naročil pokrajinskemu namestni-ku za Hrvatsko in Slavonijo, dr. Cimiću, da se ima organizacija bivših avstroogr-skih oficirjev razpustiti.

BORZA.

Curik, 21. julija. (Izv.) Predborza: Pariz 93.30, London 25.96, Berlin 0.0017, Praga 16.90, Beograd 6.—, Milan 24.40, Newyork 564.50, Dunaj 0.0079, žig. krone 0.0080, Budimpešta 0.053 tri osmine, Var-šava 0.04, Sofija 5.45.

Kmalu na to so se začele priprave za Orientalni sejem, kjer je odbor postavil lasten reprezentativni šotor. Jugoslov. posebnikom, kakor na pr. delegaciji društev jugoslov. konzumov iz Beograda je dodelil tolnače in spremeljvalce po sejnu. Skupaj s Svazom osvoboditv in drugimi češkoslovaškimi kulturnimi organizacijami je odbor priredil okroglo prosvetno zborovanje. Dne 5. oktobra je predaval g. Jan Hlil o Jugoslaviji (s skioptičnimi slikami). Dne 27. oktobra l. l. je odbor pozdravil jugoslov. parlamentarce, ki so potovali v Prago. Na ustanovnem zboru centralnega odbora Češkoslov.-jugoslov. Lige je bil izvoljen za predsednika Slovak minister dr. Hodža. Praznik jugoslov. ujedinjenja 1. decembra je bil proslavljen s slavnostno prizoritvijo Kosorove drame »Požar strasti« v Slov. Narod. Divadlu; pred predstavo je govoril šef-urednik Dušan Porubský. 16. februarja je bil prirejen družabni večer, na katerem je govoril o vzajemnosti župan dr. Bella. Dne 26. marca se je vršil poslovilni družabni večer na čast članom Narod. Divadla, na katerem je govoril o češkoslov.-jugoslovanski vzajemnosti župan dr. Okánik. Na obema večeroma so sodelovali člani bratislavskega gledališča s šefom opere Znamom. Dne 9. junija je odbor priredil informativno predavanje Društva jugosl. medicinarov v Pragi o jadranskih pomorskih kopališčih (tudi s skioptičnimi slikami). Začetkom junija se je napotilo v Jugoslavijo 20 dijakov bratislavsko trgovske šole, ki so se pod vodstvom Ligijskih odbornikov prof. Jukla in Müllera mudili 20 dni v Jugoslaviji in obiskali Sarajevo, Dubrovnik, Split, Trst, Benetke, Bled, Ljubljano in Zagreb.

Za Binkošti je organizirala bratislavška Liga izlet svojega odbora v Ljubljano in na Bled. Izleta se je udeležilo 40 članov pod vodstvom župana dr. Okánika. Izlet je imel nenavaden uspeh. Pod protaktoratom odbora se je napotilo v Jugoslavijo 50 slovaških učiteljev. V njih se odbor udeležil polaganja temeljnega kamna za spomenik srbskih vojakov, ki so umrli v veliko-mederskem ujetniškem taborišču na posledicah stradanja in bede. Nad 4000 Jugoslovancev je tam podleglo avstrijsko-ogrnjskim persekucijam, predno je sinila narodu svoboda in ujedinjenje.

Bratislavski odbor šteje 160 članov. Za predsednika je bil iznova izvoljen bratislavski župan dr. L. Okánik, za podpredsednika gospa Barvičova in ravnatelj Cabek, za tajnika Jozef Hudeček. Med slučajnostmi je dr. Okánik opozoril, da se nahajajo na Slovaškem hrvatske naselbine, ki so na zunaj poslovačene, doma pa še govore hrvatsko. Pozval je Ligo, naj bi jim posvetila nekoliko pozornosti. Najbrže bo Liga priredila ljudsko slavnost v Dubravki kot starodavnem središču Hrvatov.

Siabad:

Na panonski železnici.

Nekje med Mariborom in Ptujem je za časa Rimljanov tekla meja, ki je prihodila večji in izrazitejši del današnjih Slovenskih goric Panoniji. Morda poreče kdo, da je bila ta meja — od Mure do Drave nenaravna. Če pa spozna značaj te pokrajine, ki je v najboljšem pomenu besede prehod, mora priznati, da sodi boljše ravni Panoniji nego goratemu Noriku. Prehodno je tu vse: konfiguracija tal — položni terciarni griči — podnebje, pri katerem se že pozna vpliv panonske nižine, rastlinstvo in zadnje prebivalstvo, njega narečuje in kaže. Do prava je bil ta del politično ločen od ostale Panonije. Danes tvori s Prekmurjem prirodno in gospodarsko enoto. Regijonalega imena še nima. Imenovati pa bi jo mogli Slovensko Panonijo. Nima še tudi svojega slikarja in svojega pesnika, ki bi pokazala svetu njeno tiho, skromno in nevsiljivo lepoto.

Dasi je Slovenska Panonija gospodarska enota, vendar še nimata njena glavna sestavna dela prave medsebojne zveze, oba pa ne primerne zveze z ostalo državo. Temu nedostatku bo v dogledni časi odpravila nova — panonska — železnica. Stekla bo od Ormoža preko Ljutomerskih goric do Ljutomera, prekoračila Muro ter se pri Murski Soboti

Zivalno delo bratislavskih prijateljev za češkoslov.-jugoslov. zblizanje bo di vzgled tudi naši inteligenci, ki je dolžna uveljaviti svojo slovansko zavest ravno v smeri češkoslov.-jugoslov. vzajemnosti. Toplo pozdravljamo lepe besede odličnega prijatelja našega naroda g. dr. Okánika in jih ponavljamo še enkrat: Liga je dolžna delati za sporazum med slovanskimi narodi!

Politične vesti.

* Nesigurnost radikalne vlade. V beograjskem časopisju se vedno bolj trdovratno ponavljajo vesti, da je položaj sedanje radikalne stranke omajan. Spor radi uradniških plač in nekaterih drugih zadev je v radikalnem klubu na pritisk Pašića sicer poravnani, kriza pa s tem še vedno ni rešena. Pravega soglasja kakor nekoč ni več. V gotovih, pa ne demokratskih, krogih se zatrjuje, da je krona nezadovoljna s politiko sedanje vlade in da obstoja odkrita nevarnost, da odreče vladi zaupanje. Nekateri radikalni izrekajo bojazen, da je mogoče, da pride po sprejetju sedanjih nučnih zakonov do krize, kateri bi sledila poveritev demokratski stranki za sestavo volilne vlade in razpust parlamenta. Koliko je na teh vesteh resnice, seveda ne vemo, gotova znamenja pa kažejo, da najbrže niso do cela brez podlage.

* Nova muslimanska stranka. Beograjski »Preporod« poroča, da vlada med muslimani v Bosni veliko nezadovoljstvo s politiko dr. Spahe in da zahtevajo vsled tega nekateri, posebno mlajši, da se osnuje nova stranka, ki bi stala na bazi narodnega jedinstva. Ustanovitev nove stranke se baje že pripravlja. Kot voditelja novega pokreta se imenujeta dr. Avdo Hasanbegović in Mustafa Kadif. Dr. Hasanbegović poznamo kot odličnega rodoljuba in podjetnega človeka, zato smatramo, da bi bil njegov nastop nevaren Spahu in njegovim demagogom.

* Južni Afrikanci o Evropi. Južnoafriški general Smuts je govoril te dni na nekem shodu v Pieter Maritzburgu v Južni Afriki o Evropi in vzbudil s svojimi izjavami vseobčo pozornost. Smuts je izjavil, da je Evropa pač sposobna voditi vojne, ni pa sposobna ustvariti mir. Če si Evropa ne opomene in se ne obnove velika angleška izvozna tržišča, potem bo prišla Anglija s svojimi 35 milijoni ljudi v strašen položaj.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2. — 1/2. 11. ure
in ob četrkih od 18. — 1/2. 20. ure
mladin. oddelek ob sobotah od 18. — 19. ure

stikala s progo, ki ima v glavni smeri proti severu pri Hodošu zvezo z madžarskimi železnicami. Dolga bo nekaj nad 40 km in bo prikopala tudi osamljeno progo Gor. Radgona-Ljutomer našemu železniškemu omrežju.

Prvi del nove železnice, t. j. od Murske Sobotice do Mure je v nasipu gotov. Delo se je izvršilo v teku dveh mesecev z domačim delavstvom pod vodstvom g. Perkota, podpolk. v p., ki je svoj čas zasedel Medžimurje ter poveljeval tudi v Dol. Lendavi. Proga se pričinja v Murski Soboti ter teče najprej proti jugoizhodu tako, da ostaneta vas in grad Rakičan na levi strani. Pokrajina je tu docela ravna in večinoma last raznih grofov, o čemer priča nekaj velikih »marofov«. Zdej se seveda deli med prebivalstvo, kar pa ne ugaja posebno tistim kmetom, ki so imeli poprej več zemlje v najemu, nego je dobe sedaj v last. Kmalu se proga približa velikim vasi Bratoni, kjer bo prva postaja. Središče tega predela, Beltinci, je oddaljeno kakor trideset ure. Potem se okrene proti jugu ter doseže med vasema Dokležovje na desni in Izakovec na levi strani Muro. Tu je za zdaj konec v nasipu dograjene proga, na katerem se pripravljajo, da izdelajo objekte (propuste, mostiče, prelaze) in položijo tračnice ozkotirne železnice za navažanje gramoza. Tu pričinja v širini 1 km inundacijski teren, pašozemlja, ki ga je Mura razrezala s šte-

Dnevna kronika.

— Smrtna kosa. V petek, dne 20. julija je umrl v Ljubljani g. Fran Arko, bivši notranjski deželni poslanec in posestnik v Postojni. Pred kratkim se je moral vsled fašistovskih groženj preseliti iz Postojne v Ljubljano. Pokojni je bil neupogljiv narodnjak in zaslužen delavec na političnem in gospodarskem polju. Blag mu spomin!

— Vendar enkrat! Imunitetni odbor je torej sklenil poleg Radiča in njegovih tovarišev izročiti tudi klerikalna poslanka Pušenjaka in Žebota. Prvi bo — če skupščina izročitev potrdi, kar je pričakovati — izročen radi tiskovnih deliktov kot odgovorni urednik »Straže« in »Slov. Gosp.«, drugi pa radi dejanskega napada Vsakdo, ki je imel dvomljivo čast, biti oblaten v klerikalnih listih, ki stoje pod patronat Pušenjakove imunitete, bo imel vsaj zadoščanje, da bo ta človek dobil končno priliko zagovarjati pred sodiščem neštete lopovščine, ki so se na njegov račun proti osebnosti časti nešteti Slovencev zagrošile v klerikalnih mariborskih listih. Na stotine jih je seveda, ki sploh tožili niso v prepričanju, da itak nič ne pomaga. Dobro bi bilo, da bi vsi tisti, ki so bili v zadnjem času napadeni in pri katerih se po zakonu dejanje ni zastarelo (3 mesece!), sedaj takoj vložili tožbe. Prepričani smo, da jih bo toliko, da bo sodišče samo s Pušenjakom imelo par mesecev dela.

— Posledice klerikalne politike. Iz Rogaske Slatine nam pišejo: Poročali ste že, kako polomijo je doživel pri nas klerikalni »Ljudski oder«. Gostje so večinoma Srbi ter napredni Slovenci in Hrvati. Čim so čuli, da je »Ljud. oder« klerikalna institucija, živa duša ni hotela noči. Isto se je zgodilo v nedeljo klerikalnemu pevskemu društvu »Ljubljana«. Ko so gostje izvedeli, da je društvo klerikalno, je bilo konec. In tako je imelo pri popoldanskem koncertu 49. pri večernem pa komaj blizu 100 ljudi. Žalostno je sicer, da se politično nasprotstvo razteza na kulturne prireditve, toda klerikali to naj pripišejo na rovaš svojem hujškanju proti vsemu, kar je napredno in čisti je s politiko najmanj v zvezi. Tako se vam vračuje demagoštvo in blatenje.

— O poletnih šolskih počitnicah na deželi. Iz Slov. gorice smo prejeli: Poletne počitnice so ostale stabilizirane tudi pri nas na deželi. Lani ste sicer v par člankih dokazovali neprikladnost jesenskega poduka oziroma poletnih počitnic za gospodarske razmere na kmetih, posebno še v Slovenskih goricah. Toda vi ste obračali, višji šolski svet pa je obrnil in poletne počitnice so ostale in s tem nam je treba računati. Utemeljevanje kompetentnih činiteljev vam v bistvu tukaj podajam: Res, da so jesenske počitnice gospodarskim razmeram na kmetih morebiti neke primernejše nego poletne, pa ne za to, da rešimo nežno šol-

sko mladino mučna poletna vročina. Ko morajo otroci večkrat v natlačenih šolskih klopih sedeti mirno in pazljivo ob hudi sopenici, tedaj se spremenijo učilnice v prave mučilnice. Kako naj otrok v najhujši vročini mirno sede zbrano sledi učiteljevim besedam? To je nemogoče! In dalje: V tem kraju so že bile počitnice, v drugem še poduk, tam že poduk, tu še počitnice, učenci se selijo iz kraja v kraj in izgubili so okroglo pol šolskega leta; prava babilonska zmednja. Jednotnost v pričetku in sklopu šolskega leta pa vse te ovire odstrani. In na Kranjskem imajo za od nekdaj poletne počitnice, pa vendar pošiljajo kmetje tudi septembra in oktobra redno otroke v šolo, dasi imajo ravno iste gospodarske potrebe kakor pri nas — trgatve, jesensko pašo, sadje itd. Zakaj se poletnimi počitnicam ne bi tudi pri nas na Štajerskem prilagodili, ko gre vendar za dobrobit naše nečistoletne mladine? Starši, zanikni starši, pa se itak vedno izgovarjajo na delo; poleti sušenje in spravljavanje sena, strnena žetev itd., ravno kakor jeseni, dela vedno dovolj, a delo ne opraviči šolske zamude. Tu je treba vedno buditi s krepko roko. Zato, komur je res blagor naroda pri srcu in mu ne gre le za demagoštvo in strankarsko iskoriščanje položaja, ta bo pojasnjeval in pomirjevalno uplaval na podeželsko ljudstvo, da se čimprej sprijazni s poletnimi počitnicami. Pisec teh vrstic je bil lani sam osupnjen po poletnih počitnicah, a letos uvidi njih potrebo.

— Naši župani in cirilica. Prejeli smo z dežele: Poštni uradi so dostavili vsem uradom proti plačilu 5 Din. samo v cirilici tiskano beležno knjigo, v katero je opisati vse priporočene uradne pošiljke. Med župani na deželi vlada vsled tega skrajna nevolja. Kako pride star župan-kmet od tega, da bi se moral ob večeru svojega življenja mučiti z učenjem cirilice in si jo brezuspešno ubijati v svoj že otopeli spomin. Kaj res nimamo nikogar, ki bi na merodajnem mestu opozoril na dejstvo, da je tako počenjajo brezplodno vzemirjenje naših ljudi, katero napeljuje le vodo na milni protidržavni rovarjem? Prav značilno je označil to »Tabor« kot delo ravnih streberjev, ki s tem čisto po nepotrebnem ustvarjajo razna »pitanja«, dražijo narod in krepijo hujškanje.

— Prireditve ob priliki kongresa Jugoslovenskega učitelstva v Ljubljani. Običaj je bil ta, da so dosedaj vsa mesta, Beograd, Zagreb in Sarajevo priredila v narodnih gledališčih slavnostne predstave na čast učiteljskim gostom. Ker pade letos kongres izven sezone, v Ljubljani ne bo gledališke predstave, pač pa se vrše druge prireditve. Dne 5. avgusta zvečer se vrši pozdravni večer na vrtu restavracije Zvezda. Dne 7. avg. se vrši ob 7. uri zvečer velika javna telovadba, ki jo priredi Jugoslovenski šolski savez na čast udeležencem kongresa jugosl. učit. na trgu Tabor. Po

Na vzporednih tirih bodo vlaki vozili v postajo Ljutomer, ki jo seveda še primerno razširijo. Ljutomerčani so se zelo potegovali za to, da dobe nov kolodvor blizu trga pri meščanski šoli, ker je sedanjí približno 1 km oddaljen. Projekt je menda pokopan, zakaj treba bi bilo nasipati veliko planoto za postajo in regulirati Globetko, rokav Ščavnice, ki povzroča vsakoletne poplave. To delo pa bi stalo državo lepe milijone. Za sedaj ostane stari kolodvor, okoli katerega so se razvili početki industrije: mlini, tri strojne mizarske delavnice, usnjarna in večje ključavničarstvo. Ako se regulira kdaj Globetka, za kar obstojajo načrti že mnogo let, se bo Ljutomer razvil v smeri proti sedanjemu kolodvoru, kjer je dovolj primernih stavbišč.

Od sedanje postaje naprej je zraščena začasna ozkotirna železnica za prevažanje materiala. Onstran okrajne ceste se pričinja materialni depot, skladišča, delavnice, kuhinica itd. Tri lokomotive kajdi, kovači razbijajo po starih vagonih, ki so jih lepe številno že popravili, ter ravnaajo tračnice ozkotirne železnice. Tu nas čakata lokomotiva in s primitivnim klopim opremljen vagon, ki ga lahko zasedemo, če smo z g. Jovanovičem, Vilnikom ali Zaričem v količjak dobrih odnošajih.

(Dalje prihodnjič.)

Končanem sporedu istotam narodna zabava. Dne 7. avgusta se vrši ob 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union koncert Glasbene Matice, na čast udeležencem kongresa. Istega dne se vrši v Kino Matica predavanje, ki ga pojasnjujejo skioptične slike Slovenije in neodrešene-ga ozemlja. Predavanje priredi Jugoslovenska Matica.

— **Neurje in toča v limbuški okolici.** Pišejo nam: Dne 18. tm. je nenadoma prišel jugozapadni veter dravski dolini hudo nevihto združeno s debelo točo. Nevihta se je počasi vlekla proti Mariboru in kakor kažejo poročila, je najhuje divjala preko polj in vinogradov, limbuške in sosedne vrhovdolske občine. Toča sicer ni padala dolgo, toda vsled debelosti zrnu je škoda na nasadih tako ogromna, da ima kmetovalci in vinogradniki prav slabe vidike na jesen. V občini Limbuš so prav posebno prizadeti posestniki vinogradov. Ne samo, da jim je toča pobila in skatila iz klasja večji del pšenice, da jim je poležal ves oves, vsa koruza itd., ampak glavno škodo je znamenovati na vinski trti sami. Že letošnje deževje je dalo skrb in dela v pravčasnem škropljenju in žveplanju — kaj še sedaj, ko je toča razcefrala listje, preklala dve tretjini jagod vsakega grozda in dala tako ugodno podlago za razvijanje peronospor in oidija. Ker deževno vreme ne poneha, se je bati, da bo letošnja kapljica pekrčana napolnila do štiri manje število sodov kakor po navadi — da, zgleda celo, da bo produkcija padla na minimum najslabše letine. Tukaj je treba resne pomoči vsem kmetovalcem in vinogradnikom od strani naših oblasti — zakaj kriza, v kateri se nahaja naš vinogradnik vsled lanske letine, in novi vinski davki bi ga spravili še vsled je nove nesreče naravnost v katastrofo.

— **Ob priliki kongresa jugoslovanske učitelstva v Ljubljani** bo izšel Učiteljski tovarš v posebni pozdravi in kongresni slavnostni izdaji, ki jo prejmejo vsi udeleženci kongresa in bo tudi občinstvu v tobakarnah in potom kolportaj na ulici na prodaj. Posebno opozarjamo naše industrijske, trgovske in obrtne kroge na to, radi izredne prilike za oglašanje, ker se bo list razširil s tema izdajama v vse dele naše države.

— **Spomenica kongresa jugoslovanske učitelstva v Ljubljani.** Ob priliki kongresa jugoslov. učitelstva v Ljubljani dne 5., 6. in 7. avgusta izide posebna spominska knjižica, ki bo posvečena neodrešenemu ozemlju in v kateri bo spored vseh prireditvev. Spomenico prejmejo vsi udeleženci kongresa. Priložen bo tudi načrt Ljubljane.

— **Kdo je kriv?** Štirje dijaki člani Fer. Saveza, pridejo v Celju k blagajni južne železnice in zahtevajo vozne listke za vožnjo v Ljubljano. Toda službujoči uradnik jim na priložene legitimacije, ki jih opravičujejo do polovične vožnje, ni hotel dati vojnih listkov, češ, da mu o takih ugodnostih članov F. S. nič ni znano. Kaj storiti? Hajdi, peš do naslednje postaje Laško, morda so tam uradniki bolj podučeni o predpisih, ki veljajo na potovanju za člane F. S. Vprašamo, kdo je kriv, da se otežkoča ubogim dijakom potovanje? Priporočimo se še, da so omlečeni dijaki dobili v Mariboru polovične vozne listke za vožnjo v Celje brez ugovora.

— **Klub naprednih slovenskih akademikov** v Celju je na X. rednem občnem zboru dne 16. VII. 1923 izvolil sledeči odbor: Predsednik: Mejak Ervin, cand. jur., podpreds.: Hočevar Mirko, cand. jur.; tajnik: Kolšek Davorin, stud. med.; blagajnik: Erhatič Ivo, stud. techn.; knjižničarka: Kovač Mila, stud. techn.; gosp. in arhivar: Urh Drago, abs. jur. odborov namestnik: Počnik Rado, jur.; revizorja: Roš Mirko, cand. jur., Lutzik Zoran, stud. phil.

— **Vlomi v okolici Laškega.** Iz Laškega nam pišejo: V tukajšnji okolici se je zopet pojavila neka vlomilska tolpa, ki se v zadnjih dneh izvršila že več drznih vlomov. V noči od 12. na 13. julija je bil vlomljen pri posestniku Lečniku, kjer so tatovi odnesli 12 svilenih naglavnih rut, razno perilo in obleko v skupni vrednosti 1.865 dinarjev. Par dni pozneje je bil izvršen vlom pri posestniku Matiji Rešniku v Marija Gradcu pri Laškem, kjer so odnesli tatovi raznega blaga v skupni vrednosti za 1.700 dinarjev. Orožništvo vlomilce zasleduje, vendar pa jih ne more prijeti. Opozorjamo prebivalce, da se ne prepuščajo na obrežju tudi

predsednik poljskega parlamenta Rataj. Čim je opazil, za kaj se gre, je slekel obleko ter skočil v valove. S par krepkimi udarci je bil pri potapljanju se dečku ter ga rešil gotove smrti. Občinstvo je priredilo hrabremu možu prisrčne ovacije ter ga navdušeno pozdravljalo.

— **Visok dostojanstvenik kot bikoborec.** Iz Madrida poročajo: Civilni guverner v Valenciji je bil odpoklican, ker je pri neki bikoborbi nastopil kot bikoborec.

— **Koliko vojaštva ima Anglija v zasadenem ozemlju?** Angleški ministrski predsednik je izjavil v doljni zbornici, da je štela angleška posadka v Nemčiji dne 1. julija t. l. skupno z mornarico 477 častnikov in 8.221 mož.

— **Krvav zločin blazneža.** V ponedeljek popoldne je bil predveden v blaznici v Celovcu nek Janez Lipovnik komistji, da bi ugotovila njegovo duševno stanje. Blazneža je spremljal strežnik Seha-peck. Ko sta stopila pred komisijo je Lipovnik nenadoma zabodel strežnika z nožem v vrat in mu prerazal žilo, tako, da je bil strežnik v par trenutkih mrtev.

Od kod je dobil Lipovnik nož, še ni znano. Strežnik zapuša ženo in otroka. V trenutku, ko se je zgrudil ranjeni strežnik, je zabliščalo in strela je udarila v strelod vodovoda.

— **Boljševiško zaroto na Japonskem** so odkrili nedavno. Nad 100 oseb je že zaprtih, med njimi več profesorjev vseučilišča v Tokiu. Vodstvo komunistične stranke je dobivalo velike svote denarja iz inozemstva. Pripravljali so prevrat.

— **Lusitanijo bodo dvignili.** Glasom poročila »Berliner Zeitung« je došel v Dover znani veliki dvigalni parnik »Semper paratus«, ki bo izvršil priprave za dvig potopljenega »Lusitanije«. Splošno se pričakuje, da se bo posrečilo dvigniti vsaj zlato, ki je bilo na parniku.

— **Krupp ustavi delo.** Kruppovi plavžarji v Essenu so 17. tm. ugasili. Obrat bohumске družbe je ustavljen. Nad 20.000 delavcev je brez kruha.

— **Vojaški zakon v Belgiji.** Belgijska poslanska zbornica je z 86 proti 76 glasovom sprejela zakonski načrt, glasom katerega je določen vojaški rok pri pešadiji na 12, pri vseh drugih strokah pa na 13 mesecev.

— **Nadvojvoda Oton se uči hrvatsko.** Zagrebški »Pravaš« poroča sledečo vezaninimivo debelo tiskano vest: »Oto Habsburški, nadvojvoda, ki se nahaja v Italiji s svojo rodbino, pretendent na madžarsko-hrvatski prestol, se zadnje čase marljivo uči hrvatsko. Poučuje ga v hrvaščini gđ. Paulina.« V kakšni zvezi je to s »Pravašem« in hrvatskimi separatisti? vprašujejo upravičeno beograjski listi.

— **Blazna sovjetska namera.** Kakor poročajo listi, se vrše med nemško vlado in moskovsko boljševiško vlado pogajanja glede naselitve 1 milijona Nemcev v jekaterinoslavski guberniji. Sporazum je baje že dosežen in je še treba, da ga sovjetski veljaki podpišejo. Če boljševiki res podpišejo ta sporazum, potem so gotovo ob pamet, kajti kaj bi pomenila naselitve 1 milijona Nemcev v sredini slovanskega ruskega ozemlja, ni potreba razlagati.

— **Kako so se Amerikanci obvarovali vročine?** Vročinski val, ki je razgrel Ameriko, ko je pri nas dan za dnem deževalo, se je sedaj preselil v naše kraje. Povsod slišimo samo klice in vzdih: »Kaka vročina!« Eno korist pa imamo od tega, da je vročina najprej razsajala v Ameriki. Ni nam namreč več treba misliti, s kakimi sredstvi bi se je obranili.

Amerikanci so, kakor znano, zelo iznajdljive glave in so jo tudi tokrat pogodili. Ko se je v Newyorku živo srebro dvigalo vedno višje in višje, so začeli resno misliti na od pomoč. V času največje vročine so zaprli gotove ulice. Tam so se zbrali razgreti Amerikanci in Amerikanke v kopalnih kostumih, nato pa so nastopila gasilna društva in jih s svojimi brizgalnicami počeno oškropila. Seveda so imeli Amerikanci pri tem mnogo zabave, tako oni, ki so se kopal, kakor gledalci, ki so opazovali vesele prizore raz okna. Ta povsem priprost način je v Ameriki dosegel popolni uspeh. Če bo torej tudi pri nas nastala taka neznosna vročina, bomo pač poklicali naše požarne brambore, da nam prirede brezplačno kopal.

— **Smrt največjega holandskega pesnika.** Dne 16. julija je umrl v Amsterdamu največji holandski pesnik, in romanopisec Lois Couperus. Smrt je nastopila

vsled zastrupljenja krvi. Dosegel je starost 61 let.

— **Misteriozna smrt vsled nevihte.** Nedavno je divjala nad Londonom silna neurje celih šest ur neprenehoma. Med tem časom se je pripetilo več smrtnih slučajev, ki jih zdravniki ne morejo razjasniti, ter jim pripisujejo vpliv neurja. Povsod so ugotovili samo srčno kap. Čudno pa je, da so vsi ti mrtveci čez nekoliko časa postali popolnoma rjavi, kakor da so od čokolade. Ugotovljeno pa je, da niso zastrupljeni. Zato mislijo znanstveniki, da je nastopila smrt vsled elektrike, s katero je bilo za časa neurja nasičeno ozračje. Vsled tega električnega toka se je začela razkrajati kri v rdeča in bela telesa, kar povzroči neizogibno smrt.

— **Samomor kitajskih zaljublencev v Berlinu.** Na nekem berlinskem kolodvoru je izvršil pred par dnevi nek kitajski zaljubljeni parček poskus samomora. Par trenutkov pred prihodom vlaka so se železničarji videli oba v živahnem razgovoru. Ko je prišel vlak, je nastal med navzočim občinstvom krik. Oba Kitajca sta se namreč vrgla na tračnice. Vlakovodja je sicer skušal vlak takoj ustaviti, vendar pa se mu to ni posrečilo. Oba Kitajca sta bila na vozičih na kolesih. Vreda pa jima je bila namenjena smrt. Oba sta bila samo več ali manj težko ranjena. Na vprašanje, zakaj sta hotela umreti, je odgovoril Kitajec, da je bil preveč zaljubljen. On je zdravnik in je študiral v Berlinu, kamor se je sedaj vrnil s svojo mlado zaročenko. On je star 30, ona pa 20 let. Oba so prepeljali v bolnico in upajo, da bosta kmalu okrevala.

— **Smrt vsled autošugestije.** V Londonu so našli te dni nekega 78letnega moža mrtvega v svoji sobi. Ko je stopila njegova žena v sobo, je sedel pri oknu ter imel okrog vratu ovito vrvo od zaves, tako, da je v prvem hipu zgledalo, kakor da se je obesil. Poznejša zdravniška preiskava pa je dognala, da je umrl naravne smrti. Strokovnjaki si razlagajo ta slučaj tako, da se je starček nameraval obesiti, je pa vsled autosugestije že prej umrl.

— **Beden položaj dece v Rusiji.** Celot boljševiški listi priznavajo in poročajo o bečem položaju zapuščene ruske dece, ki na tisoče in tisoče tava po ulicah ruskih mest, brez nadzorstva, brez vzgoje in oskrbe. Moskovska »Pravda« cení te nesrečnejše na dva milijona. Deca je dobesedno na cesti in se preživlja z beračenjem in tatvinami. Vsi državni zavodi, ki so jih ustanovili boljševiki, so prenapolnjeni in dolgo ni misli na to, da bi se to deco spravilo v kak zavod. Pa tudi v teh državnih zavetistihi vladajo žalostne razmere. Povsod manjka obleke. Otroci se oblačijo menjače. Kadar gre en dek na sprehod ali iz zavoda, ostane drugi del, ki je doma, brez obleke. Poletu še nekako gre, toda po zimi trpe otroci grozen mraz. Vsled pomanjkanja kuriva morajo otroci tudi v najhujši zimi spati v nezakurjenih »spalnicah«, če se lahko s slamo poslane dvorane tako nazivajo. Boljševiški blagoslov kruto tepe ves ruski narod in nedolžno deco.

— **Rubensovi originali na Dunaju.** O priliki pregledovanja muzejev, umetniških galerij itd. na Dunaju, so našli na nekem podstrešju mnogo zaprašenih slik, za katere se ni nikdo brigal in ki so morda že desetletja ležala pozabljena v raznih kotih. Med temi so odkrili pet originalnih del Rubensa in še nekaterih mojstrov srednjega veka. Slike pomenijo za izropano dunajsko galerijo veliko pridobitev.

— **Z letalom okoli sveta.** Že lansko leto sta dva podjetna angleška letalca hotela s svojimi letalom preleteti okoli sveta. Nista pa imela uspeha in sta morala radi niske neizgode pristati v bengalskem zalivu. Tokrat pa upajo, da bodo uspeli. Hidroplan, s katerim se nameravajo podati na pot, je zgrajen nalašč v ta namen po navodilih letalcev, pri čemur so upoštevali vse izkušnje lanskega poskusa. Na potu jih bo spremljal poseben parnik. Za vse potovanje je proračunano 60 dni. Anglija pričakuje od tega poleta poseben dobiček. Podjetje so financirali vsi angleški trgovci. To naj bi bil prvi poskus za zračni trgovski promet vsega sveta. Če bo poizkus uspel, nameravajo angleški trgovci osnovati posebno družbo, ki se bo bavila samo z zračnim prometom, kar bi zelo olajšalo trgovske posle. Že tokrat imajo letaki s seboj vzorce

znanega blaga in so pooblaščen, da med potom sklepajo kupčije.

— **Spor med madžarsko vlado in inter-**
nacionalno kontrolno komisijo. Dne 28.
marca lt. je mednarodna kontrolna ko-
misija, ki ima nalogo izvesti razorožitev
Madžarske, odvzemala orožje civilistom
v Kécskemetu. Pri tej priliki so jo Mad-
žari napadli s kamenjem in lahko ranili
par članov. Kontrolna komisija je radi
tega zahtevala od madžarske vlade, da ji
da zadoščenje in kaznuje krivce. Mad-
žarska vlada tega ni storila, zato je
kontrolna komisija nedavno zagrozila,
da izroči celo zadevo veleposlaniški kon-
ferenci v Parizu. Vseled tega je madžar-
ska vlada sedaj res kaznovala krivce,
toda samo z malimi denarnimi globami,
in čemer se pa komisija ni zadovoljila in
zahteva občutnejše kazni.

— **Tragična smrt egiptovskega princa.**
Pred nekaj dnevi smo poročali, da so
našli na hodniku hotela »Savoia« v Lon-
donu obstreljenega egiptovskega princa
Ah Kamel Fahmi-beja, ki je kmalu na to
umrl. Zagonečka njegove smrti je sedaj
pojasnjena: ustrelila ga je njegova last-
na žena Marija Margareta. Princova že-
na je bila znana pustolovka, poročena
pred štirimi leti že v Benetkah z nekim
trgovcem, je živela za tam kot priležni-
ca pri raznih bogataših in nazadnje pri
Fahmi-beju, ki jo je letos v aprilu tudi
poročil. Marija Margareta pa je še vedno
rada gledala za drugimi in tako je prišlo
često do preprirov med obema zakonce-
ma. Kritičnega dne je hotela Marija
samo odpotovati v bolnico v Pariz. Pri-
šlo je zopet do prepira in v tem prepiru
je Marija ustrelila svojega moža. Divja
žena je bila aretirana.

— **Novi načrti Svena Hedina.** Sloviti
raziskovatelj Tibeta in drugih neznanih
delov centralne Azije, Šved Sven Hedin,
je star že 60 let, pa kljub temu ne gre v
pokoju. Iz Stokholma poroča, da pri-
pravlja novo ekspedicijsko v notranjo Azi-
jo, katere se udeležijo tudi nekoliko šved-
skih učenjakov. Nedavno je končal svoje
veliko delo, v katerem je zbral vse re-
zultate dosedanjih raziskovanj centralne
Azije. Najvažnejše postaje na njegovi
veliki poti so bile: Armenska, Perzija,
Afghanistan, Beludžistan, Tibet, Indija,
Siam, Japonska, Koreja, Mandžarija. —
Sven Hedin je bil že kot 20-leten mlade-
ni domači učitelj na Kavkazu, kjer se je
navdušil za Azijo in sklenil, da prepotu-
je njene neznane, ekzotične dežele.

— **Pettisov kronski drobiž v Avstriji.**
Avstrijski narodni svet je sklenil pred-
lagati vladi, naj da kovati novce po 50,
100, tisoč in 500 avstrijskih kron.

— **Mož s trinajstimi ženami.** Grški li-
bi se pečajo te dni z nenavadnim speci-
jalistom Konstantinom Vossisom, ki je
imel nič manj kakor 13 žen in zasluži
sami naziv moderni Casanova. Vossis je
imel lepe žene, da bi jih pa lažje do-
bil, je vsaki izvoljenki obljubil zakon in
se res tudi poročil z vsako. Tako je
imel v Atenah pet, v provinci pa 7 žen.
Pod pretvezo, da potuje po službenih o-
pravkih, je potoval od ene do druge in
pri vsaki ostal gotovo vrsto dni. Neka-
tere žene so sicer izvedele za njegovo
skrivnost, se pa radi tega niso preveč
razburjale in ga tudi ovadile niso, pač
pa ga je ovadil sedaj njegov šofer, ko se
je poročil s trinajsto in tako je Vossis
prišel pod ključ, kjer lahko premišljuje
resničnost vraže, da je številka 13 ne-
srečna.

— **Bogat berač.** V Bagdi, glavnem
mestu Columbijе v Južni Ameriki, je
umrl nedavno starec, ki je užival med
ljudestvom glas čudaka. Mož je dolga le-
ta živel od miloščine in se oblačil v cunjce,
ki so mu jih dajali meščani. Ko je zbolel,
je zahteval, da ga mora zdravnik zdra-
viti zastoj in se celo iz lastnega žepa pla-
čati zdravila. Mož je bil velik skopuh in
bi nihče ne mislil, da pod njegovimi cu-
njami in umazano kožo utripa dobro
človeško srce. Ko je berač pred tedni u-
mrl, je bilo vse mesto izredno presene-
čeno. Čudak je imel krasno premoženje,
štiri hiše in dva in pol milijona v goto-
vini. Vse premoženje je volil v dobrodel-
ne namene, bolnikom in revežem. Tako je
bilo njegovo življenje daleko večjega po-
mena nego življenje kakšnega lepo oble-
čenega zapravljivca. Čudak je stradal in
mislil na druge ljudi, zapravljivec pa je
poznal druge ljudi samo takrat, kadar
jih je hotel kakorkoli izkoristiti.

Dopisi.

Iz Sloveških gor. Celih 14 dni soln-
čnega vremena, včeraj pa zopet izdatni
dež in danes pa se vse sveti in smeji v
solčnih žarkih. Včerajšnji povsodni
dež in za njim zopetna jasnost neba je
posipalo sto in stotiljske vrednote po
rodni hribih in dolinah. Narava kipne in
se giblje kakor nakvašeno krušno testo.
Seno vse pokošeno in spravljeno, otava
je dobila hrane za potrebno rast, go-
spod urednik, res, govedina mora postati
cenejša, kmalu, prav kmalu ali takoj! Ko-
rnza vidno nastavlja in veča obilne stro-
ke, fižol se razveveta, pšenica jedrni, vse
gre povoljno, obilna poletna in jesenska
žetev, izvzemši sadje. Naš kmet pa tudi
potrebuje dobre letine, sicer zleze v dol-
gove, odkoder bi pri morebitnem valut-
nem skoku in potni nenadnem ustalje-
nju ne bilo več rešitve.

Središče. Lep užitek nam je nudila
tukajšnja obrtna nadaljevalna šola, ki je
pretečeno nedeljo priredila razstavo pis-
menih in risarskih del ter našim obrt-
niškim razmeram primerno gledališko
igro s petjem in deklamacijami. V nabito
polni šolski sobi predstavljali so naši
obratni vajenci deloma z prav diletan-
sko dovršenostjo svojo predstavo »Lastni
želji prosta pot« ter so bile njih dekla-
macije — mestoma celo prav dobre. Pev-
ske točke je na glasovirju spretno spre-
mljala gospodična Kosijeva. — Razstav-
ljena dela so pa pokazala, kaj se more
doseči ob požrtvovalnosti učiteljstva v
razmeroma kratkem času. Upamo, da
nam v prihodnjem letu nudi naša obrtno-
nadaljevalna šola obširnejšo sliko svojih
uspehov ter na nedeljski predstavi radi
izrekamo g. ravnatelju Kosiju in učite-
lju Najžerju svoje hvaležno priznanje.

Zidanmost. (Tatvina.) Na progi Za-
greb-Zidanmost je bila v vlaku potniku
Martinoviču ukradena listnica z več sto
dinarji in z vsemi dokumenti. Dotičnik
je v vlaku zadremal, ter ga je žepar ne-
moteno okradel in na prihodnji postaji
zginil.

Loka. Naše gasilno društvo proslavi
5. avgusta t. l. 40-letnico svojega obstanka
ter ob enem prenos gasilnega orodja v
novi gasilni dom. Napovedana je bila
proslava za 1. julija, a je bila radi epi-
demije zabranjena.

Celjske vesti.

V celjskem občinskem svetu je odložil
svoj mandat hotelir Bernardi; na njego-
vo mesto pride Janko Smodiš, revizor
Zadružne zveze v Celju. Prihodnja seja
obč. sveta se vrši v ponedeljek, dne 23. tm.
z običajnim dnevnim redom.

Upravno sodišče v Celju je začelo
delno že poslovati in je pričakovati, da
stopi v kratkem času v popolnem obsegu
v funkcijo, zlasti, kakor hitro nastopi
svojo službo nanovo imenovano pisarni-
ško osobje.

Huda nevihta je razsajala zadnje dni
po celjskem okraju ter povzročila pone-
kod mnogo škode na polju in po vinogra-
dih. Debela in gosta toča je padla zlasti
na Svetini in v Gornjesavski dolini. Tu-
di potoki in reke zopet naraščajo.

Zrtev Savinje je skoraj postal neki
invalid iz invalidskega doma. Voda ga je
potegnila s seboj in v deroči struji tako
potoklka, da so onesvočnega potegnili
iz reke in ga šele z umetnim dihanjem zo-
pet zbudili k življenju.

Trgovino manufakture na Kralja Pe-
tra cesti je prevzel od K. Pajka trgovec
M. Pšeničnik.

Koroške vesti.

J. Janez Picej. Dne 15. tm. ob 15. uri
je umrl v Škocjanu na Koroškem v 63.
letu starosti tamkajšnji posestnik Janez
Picej. G. Picej je bil nad 30 let župan za-
vedne slovenske občine Škocjan v Pod-
jurski dolini. Bil je zaveden Slovenec,
trdna narodna korenina, kakršnih je ma-
lo na Koroškem. S svojim neumornim
delom na narodnem polju se je povzpел
do enega prvih voditeljev koroških Slo-
vencev. Deloval je z uspehom tudi na go-
spodarskem polju ter bil načelnik tam-
kajšnje slovenske Gospodarske zadruge
in odbornik posojilnice. Vseled odločnosti,
odkritosrčnosti in poštenosti so ga spo-
štovali tudi zmerni Nemci, si pa zagriže-
nejši niso upali nastopati proti njemu.

Ob 60-letnici vladanja avstrijskega ce-
sarja Franca Josipa, ko so bili vsi u-
gledni župani in drugi odlikovani, tudi
Piceja niso mogli prezreti, da mu pa
na najvišjem mestu pokažejo, da jim je
vsled svoje slovenske zavednosti neljub,
so mu podelili samo nek srebrni križec.
Koroški Slovenci, osobito oni v Podjun-
ski dolini so izgubili v pokojniku močnega
voditelja. Bodi zavednemu narodnemu
borcu v tužnem Korotanu lahka sloven-
ska, čeprav še neosvobodjena zemlja!

Sokolstvo.

o Sokol v Studencih izreka iskreno zah-
valo vsem, kateri so pripomogli pri telo-
vadnem nastopu minulo nedeljo do lepe-
ga moralnega in povoljnega gmojnega
uspeha. Posebno zahvalo izreka bratske-
mu društvu v Mariboru, ki je izpopolnilo
vrzeli v naših vrstah in nastopilo tudi
samo z nekaterimi vajami — zlasti člane-
ce. Prav tako se zahvaljuje pevskim
društvom »Drava«, pobreški »Zarje« in
krčevinski »Luni«, ki so posejla korpo-
rativno našo prireditev in jo oživljala z
lepo našo pesmijo. Sicer se zavedamo,
da nas ne spajajo zahvale in povzdigo-
vanje posameznikov, kakor tudi ne dru-
štev, ampak ideje, delo in cilji za kate-
rimi stopamo skupno. Zato pa: Zdravo!
in »Na svidenje« pri vaših in naših pri-
reditvah. Odbor.

o Sokol v Studencih se pridruži v
slučaju ugodnega vremena v nedeljo dne
22. tm. izletu, ki ga priredi »Drava« isti
dan v St. Lovrenc na Pohorju. Sestanek
ob 5. uri zjutraj na koroškem kolodvoru.

Turistika in sport.

ISSK Maribor: SV Rapid, Maribor.
V nedeljo dne 22. tm. popoldne nastopi
Maribor v tekmi proti navedenemu klubi
in sicer igra ob 16. uri rezerva, ob 18.
uri pa prvo moštvo. S to tekmo zaključuje
Maribor svojo prvo polletno sezono. —
Vabimo cenj. občinstvo na številni poset
igre.

Mednarodna kolesarska dirka. V
nedeljo, dne 22. tm. se vrši na progi Ma-
ribor—Zagreb mednarodna kolesarska
dirka, prva v naši državi po preobratu.
Start je pri gostilni »Tržaški dvor« na
Tržaški cesti ob 8. uri zjutraj. Dirka obe-
ta postati vseskozi zanimiva. Udeleženci
je poleg najboljših jugoslovenskih dirka-
čev tudi mnogo inozemskih, zlasti iz
Avstrije. Mariborski kolesarski klub
»Perun« postavi dva dirkača. Hrvatski
dirkači pridejo že tekem sobote z vla-
kom in z avtomobili. Na kolodvoru jih
sprejmejo mariborska kolesarska druš-
tva. O poteku dirke prinesemo obširnejše
poročilo.

Inserti v Planinskem koledarju
1924 se opozarjajo, da se oglasni del za-
ključi s 1. avgustom ter naj vsakdo, kdor
želi anonisirati, pošlje takoj besedilo na
založnika, Maribor, Krekova ulica 5. —
Inserti se posebej ne pobirajo! Vsak
priatelj planinstva se poslužiti te prilike!

Mariborska koč. Sezona je pričela.
Kdor hoče prebiti poletno počitnice v
zdravem gorskem zraku, naj si nabavi
nakaznico za sobe pri tvrdki Pinter & Le-
nard. Sobe solnčne, zračne z vso opremo.
Hrana prvovrstna, postrežba točna. Na-
tančneje pri omenjeni tvrdki. — Odbor
SPD.

Objave.

§ Glasbena Matica odhaja z glavne-
ga kolodvora ob 13.20.

§ Poziv članom kluba kolesarjev in
motociklistov »Perun«. Odbor pozivlja
vse člane, da pridejo sigurno v nedeljo
dne 22. julija t. l. ob 8. uri zjutraj na
start pri gostilni »Tržaški dvor« na Tr-
žaški cesti, odkoder se vrši mednarodna
dirka.

§ Izlet »Drave«. Nar. žel. glasbeno dru-
štvo »Drava« priredi v nedeljo dne 22. t.
m. pri lepem vremenu z svojimi vsemi
odseki, t. j. pevskim zborom, godbo in
tamburaši, društveni izlet v Sv. Lovrenc
na Pohorju. Odhod zjutraj z vlakom ob
5. uri 13 min. iz koroškega kolodvora. Iz
Fale peš čez Činžat—Marija v Pušcavi v
Sv. Lovrenc na Pohorje. Vrnitev z ve-
černim vlakom. Vsi člani in prijatelji
društva se najljubšeje vabijo k ude-
ležbi.

Mariborske vesti.

Maribor 21. julija 1923.

Mariborska gostoljubnost.

Že od nekdanj slovi naše mesto radi
gostoljubnosti, s katero sprejema tujece,
ki ga obiščejo. Koliko Čehov in Poljakov,
bratov Srbov in Hrvatov, pa tudi doma-
čih slovenskih gostov je odneslo iz na-
šega mesta ravno radi njegove gostoljub-
nosti najlepše spomine. Ta stara sloven-
ska čednost je v znatni meri pripomogla
— da je zaslovelo naše mesto daleč pre-
ko svojih mej.

Tudi letos pričakujemo mnogo gostov,
tako iz naše države, kakor iz inoem-
stva. Začetkom avgusta posetijo naše me-
sto novinarji iz cele države ter iz Če-
škoslovaške in Poljske, od 15. do 26. av-
gusta pa se vrši Industrijsko - obrtna
izložba, katero bo obiskalo nebroj tujecev.
Doselej so bili gostje, ki jih je sprejemalo
naše mesto, po večini kulturna društva,
ki so prihajala pri nas koncerte itd., letos
pa prihajajo gostje, ki se hočejo pred-
vsem spoznati z mestom, z njegovim
prebivalstvom in njegovo obrtjo in in-
dustrijo. Kakšnega pomena je to za me-
sto, ni treba posebej povdarjati. Saj j
od tega odvisen skoraj ves razvoj našega
mesta. Čim boljše se bodo pri nas poču-
tili, tem večkrat se bodo povrnil.

Zato je tem večja dolžnost nas vseh,
da pripravimo tem gostom bivanje v
našem mestu kar najprijetnejše in udob-
nejše. Predvsem je treba skrbeti za sta-
novanja. Stanovanjska beda, ki vlada pri
nas, onemogoča prenočevanje tolikih go-
stov brez privatne pomoči. Zato apelira-
mo na gostoljubnost Mariborčanov s
prošnjo, da odstopijo svoja razpoložli-
va stanovanja (sobice, posamezne poste-
lje, divane itd.) za prenočevanje tujih
gostov. Prijave naj se pošljejo pisarni
razstavnega odbora, Cankarjeva ulica 5.
Razume se, da se bo za vsako prenoči-
šče plačala odškodnina.

Mariborčani, pokažite svojo gосто-
ljubnost, da upravičite sloves našega me-
sta, koristite splošnosti in sebi!

—□—

Glasbena Matica. (Prvi odziv.) Na
moj predlog, da bi se naši gg. odvetniki
pri sodnijskih poravnava redno spomi-
njali našega največjega kulturnega za-
voda, Glasbene Maticе, se je prvi odzval
g. dr. Fran Hojnik, odvetnik, Aleksan-
drova cesta, in kot rezultat poravnave
med L. Z. in A. V. 200 D poslal na Glasbe-
no Matico. V imenu dobre stvari mu iz-
rekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo
in kličem samo: »Vivat sequentes!« —
Arnuš.

Stare knjige, leposlovne in znač-
stvene, literarne vrednosti, v vseh jeziki-
h, kupuje po najvišjih cenah vedno
»Ljudska knjižnica« v Mariboru, Na-
rodni dom I.

»Feniks«, zavarov. družba za življe-
nje, ekspozitura Maribor, uraduje vsak
delavnik od 8.—13. ure v Orožnovi ulici
št. 11.

V Vajeniške odnosno pomočniške pre-
izkušnje kovinske stroke se vršijo kon-
cem meseca septembra. Vsi vajenci, ki
končajo do 30. septembra 1923 svojo učno
dobo, se pozivljajo, da predložijo toza-
devne prošnje opremljene s potrebnimi
listinami, zlasti tudi z odpustnico ob o-
nadaljevalne šole, najkasneje do 15. avg.
1923 podpisane načelnstvu. Na pre-
pozno predložene prošnje se ne bo oti-
ralo. Ob enem se objavlja, da se v
zadružni pisarni, Tkalska ulica 9, od 23.
do 28. julija t. l. ne bo uradovalo. — Ko-
vinarska zadruga, Maribor.

Kavarna v mestnem parku. Dnev-
no koncert od pol 17. do pol 19. ure in
od 20. do 24. ure. Sladoled in domače
pečivo.

Trgovski gremij poroča, da ostane
gremijalna pisarna vsled odsotnosti taj-
nika do včevši dne 26. tm. zaprta. V naj-
nih zadevah bo predsednik gremija dnev-
no od 11. do 12. ure strankami na razpo-
lago.

Mestno kopališče je izven nedelje in
ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna
kopelj je ob sredah in petkih za dame,
ostale dni za gospode. Občinstvo se opo-
zarja, da mu v prvih kopeljskih dneh ni
treba čakati na kopel. Kopališče je od-
prto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna
pa do 18.

»Ito« je najboljša zobna krema. Do-
bi se povsod.

in Razsvetliava mesta. Končno je mešna občina vendarle začela misliti tudi na zboljšanje razsvetljave. Stari, zarjaveli in razbiti plinovi kandelabri so bili vse prej ko v kras mestu. Te dni so delavci plinarne pridno na delu ter vse nepotrebne in pokvarjene odstranjujejo. S tem se bo tudi preprečilo uhajanje plina, ki ga je doslej skoraj 40 odstotkov uhajalo neizkoriščenega v zrak. Na potrebnih krajih se bodo namestile električne svetiljke, dokler se ne uvede splošna električna razsvetliava, ki je že projektirana in bo izvedena, ko bo dobila občina naprošeno inozemsko posojilo.

Restavracija v Narodnem domu je sedaj popolnoma renovirana. Urejena sta dva lokala za klube, na razpolago je kegljišče. Točijo se prvovrstna vina, za jedila pa skrbi izborna kuhinja. Abonentni se sprejmejo vsak čas na hrano.

Dobro mu bo plačano stanovanje ali prenočišče, kdor ga da na razpolago razstavnemu odboru. Prijavite ga takoj v pisarni razstave, Cankarjeva ulica 5.

Studijska knjižnica je za časa pomletne odprta dnevno od 9. do 18. ure, izjemni nedelje in praznike ter dostopna vsemu občinstvu.

Otroci na cesti. Ponovno smo že o požarjalni na grdo razvado, ki se je po preobratu razpasla po našem mestu, da smatrajo nekateri javno ulico in ceste za otroška igrišča. Zgodilo se je radi tega že več nesreč. Toda vsa opozorila so doslej ostala brezuspešna. Povdarjali smo že, da bi se zato morala brigati tudi državna policija, kakor se je prejšla mestna. Toda policija zato ali nima smisla ali pa se ji ne zdi vredno. Zlasti v predmestjih je zdaj ob šolskih počitnicah vse polno otrok na cesti. Na Koroški cesti n. pr. so večeraj otroci brcali žogo — pred policijsko stražnico, a noben stražnik se ni zmenil za to. Stariši so po večini delavci, so ves dan na delu in ne morejo vedno stati pri otrocih. Zato pa imamo varnostno stražo, ki bi naj tudi temu posvečala več pozornosti.

Restavracija in kavarna »Promet«. Dnevno od 19. ob nedeljah in praznikih od 16. ure koncert prvovrstne salonske godbe ob vsakem vremenu. Izvrstne pijače, hladno in jedila.

Umrli v Mariboru. 14. julija: Jožeta Gteiserman, 5 mesecev, Skaza Elizabeta, 57 let, občinska reva, Plinska ulica 5; 15. julija: Franjo Rober, poduradnik j. ž., 69 let, 16. julija: Marija Hermet, 27. let, bolnica, 17. julija: Albert Glagovnik, 4 mesece, Samostanska ulica, Franjo Rainer, viničar, 73 let, bolnica, 19. julija: Olga Jarc, 4 mesece 20. julija: Jakob Gaiher, 56 let, Tržaška cesta.

Lekarniško nočno službo ima prihodnji teden lekarna »pri sv. Antonu« mr. Albanež, Frankopanova ulica 11 in lekarna »pri angelju varhu«, mr. Sirak, Aleksandrova cesta.

nih zadevah. — Sestanek so obiskali poleg delegatov še g. vseučil. profesor iz Prage dr. M. Murko, ki je tudi sestanku predsedoval, g. dr. sv. Mantuazi, drž. konservator dr. Stele in numizmatik Ružička; imenom mesta Varaždina, ki je dalo za sestanek na razpolago mestno posvetovalnico, je pozdravil delegato g. dr. Pečovnik.

Predsednik mariborskega Muzejskega in Zgodovinskega društva g. prof. Kovačič je referiral o potrebi prehistorične karte nekdanjega Spodnjega Štajerja. Slovenci so prišli v te kraje potem, ko so bili uničeni centri prejšnje kulture na teh tleh. Treba je poiskati in dvigniti te zaklade. Predno pa hočemo to delo nadaljevati, je treba, da pregledamo, kaj se je v tem pogledu že zgodilo: treba je zbrati vso literaturo, vse rezultate kritično pregledati in kar je dognanega, fiksirati v prehistorični karti. — V zvezi s tem referatom se sprejme resolucija g. Mantuanija, ki zahteva, da se kolikor mogoče kmalu uzakoni muzejski zakon ter tako onemogoči samolastno kopanje in uničevanje prehistoričnih najdišč po nevedčakih.

G. dr. Zontar iz Celja je poročal, da so v prejšnjih časih prišli arhivi iz naših krajev v Gradec bodisi da so jih podarile občine, samostani in privatniki, bodisi da so jih samo deponirali z zreco pridržano lastninsko pravico ali pa brez tega. — Mi moramo zahtevati, da se vsi ti zakladi vrnejo zopet nam, kajti darila, celo pa že depoziti arhivalij so sedaj, ko so se spremenile državne meje, neveljavni. Po diplomatičnih pogajanjih ali pa potom štajerske likvidacijske komisije je treba doseči, da se vrnejo vsa arhivalija, kajti celotni arhivi Maribora, Celja, Ptuja, Slov. Bistrice, Marenberga, Vojnika, Brežice, St. Jurij ob j. ž., Ormoža in drugih krajev se nahajajo v Gradcu. — Hkrati z arhivalijami se pa morajo zahtevati tudi obvezni izvodi na našem teritoriju tiskanih knjig, ali je pa vsaj pogodbenimi potem doseči, da se uradno izposojujejo tiskovine našim zavodom in organizacijam proti reciprociteti, ki že obstoja med nami in Čehoslovaško.

Po drugem referatu dr. Zontarja se sklence, da morajo priti izkopani predmeti v muzej, v čigar področju so se našli, kakor bo to tudi določil muzejski zakon. Za sedaj so se društva sporazumela, da pripada Celju celjsko in brežiško okrajno glavarstvo, Ptuj ptujsko in konjiško, vsi ostali kraji pa področju Maribora.

O pokrajinski knjižnici in našem znanstvenem glasilu je referiral dr. Kovačič. Naša zahteva je prejšnja, da se študijska knjižnica podpravi; dokler se pa to ne zgodi, pa moramo skrbeti, da jo po vseh svojih močeh pomnožujemo; veliko zaslug za njeno ustanovitev in vzdrževanje si je stekla mestna občina mariborska. — Časopis za zgodovino in narodopisje, ki ima že XVII. letnikov za seboj, omaguje v denarnih krizah. Vse sile moramo napeti, da ga vzdržimo; zato je poleg naše podpore treba zanj zainteresirati tudi široko javnost, zlasti finančne kroge.

Nato referira dr. Stele o zaščiti spomenikov. Gradovi, te monumentalne stavbe naših pokrajin, razpadajo, ker jih lastniki radi agrarne reforme ne morejo več vzdrževati; tako razpada grad Hrastovec, ker ga je grof Herberstein izpraznil in prepustil razpadu. Res je, da bi popravilo strehe stalo več stotisočev. — Največji angleški park pri nas ima graščina Mokrice; iz davčnih razlogov je ta park označen v zemljiški knjigi kot gozd; drž. oskrbnik ga je hotel v resnici tudi izkoriščati kot gozd. — V teh in mnogih podobnih slučajih ne gre za privatne interese, temveč za našo nacionalno imovino. Država je nameravala gradove uporabiti za sanatorije, ali radi pomanjkanja sredstev je to opustila. Vsled tega se zahteva, da se upoštevajo posebne razmere tam, kjer gre za zgodovinsko-arhitektonsko-umetniško važne stavbe in zbirke ali za važne slučaje naravnih spomenikov ter se naj z izjemnimi določbami omogoči lastnikom vzdrževanje takih spomenikov, dokler ni upanja, da jih prevzame država ali drugi javni faktorji.

Dr. Kotnik iz Ptuja je referiral o našem narodopisju, ki še ni nikakor dovolj obdelano; najbolj preiskana sta Koroško in Prekmurje; zanemarljena pa je Savinjska dolina in kraj ob hrvaški

meji; nikakor nam ni v čast, da se objavljajo narodopisne črtice s Pohorja v nemških glasilih. — Slov. Matica bo z letošnjim zvezkom Štekljevih pesmi to delo ukinila, in kdove kedaj ga bo mogoče nadaljevati. Treba je, da se to naše bogastvo tudi razširi med narod, za to se naj izdajo izbrane narodne pesmi v cenjenih izdajah za šole in občinstvo. — Mi pa se moramo posvetiti z večjo energijo razbiranju narodnega blaga in za to navdušiti tudi našo mladino.

Po ugotovitvah, kako bi stopili v stike s čehoslovaškimi podobnimi organizacijami, je dr. Murko zaključil sestanek. Dr. P. St.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru

združena z vinarsko, vrtnarsko, umetniško in gradbeno razstavo.

(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Prijavni rok peteče z današnjim dnem. Zakasnele prijavnice se bodo upoštevale, v kolikor je še na razpolago razstavnega prostora. Prihodnji teden prične tehnični odsek z razdelitvijo prostorov. O delitvi se bodo razstavljalci pravočasno obvestili. Odbor se bo potrudil, da ustreže glede prostorov vsem željam razstavljalcev. Event. posebne želje naj se sporoče nemudoma razstavnemu odboru.

Dela na razstavišču so v polnem teku. Več trdk bo zgradilo lastne paviljone. Zlasti lepa bo vrtnarska razstava, ki bo letos zelo razširjena in bo obsegala tudi drevesnice. Gradbeno razstava bo nudila najnovejše vzorce in načine modernih stavb. Vinska razstava, ki jo priredi vinarski in sadjarski oddelek v Mariboru, bo nedvomno ustrezala vsestranskim željam in zahtevam. Tehnična dela so z ozirom na velik obseg razstave ogromna. Zato prosimo vse razstavljalce točnosti, tako glede dovoza razstavnega blaga, kakor pri drugih podrobnostih.

Legitimacije za polovično vožnjo na vseh železnicah naše države se dobe pri vseh denarnih zavodih ter stanejo 20 Din. Legitimacije veljajo za vse zunanje obiskovalce ob enem kot permanentne vstopnice za ves čas razstave. V krajih, kjer ni denarnih zavodov, priporočamo, da jih naroče skupno pri razstavnemu odboru v Mariboru. Obrtniki in industrijalci, opozorite svoje znanee na to ugodnost!

Reklama na razstavi. Razstaveni odbor ima na razpolago še več reklamnih ploškev, primernih za večjo in uspešnejšo reklamo, deloma v zaprtih zgradbah, deloma na plotnih stenah. Interesenti naj se obrnejo na pisarno razstavnega odbora, kjer dobe podrobnejša pojasnila.

Na veseličnem prostoru se odda še eno zabavišče. Reflektanti naj se oglase v pisarni razstave, kjer dobe podrobnejša pojasnila.

Izpred sodišča.

Mnogostranski tat.

22letni, v Radislavce, okraj Ljutomer, pristojni hlapec Anton Rakuša, ki je že večkrat predkaznovan, je ukradel 22. junija Jožetu Mikišu v Ljutomeru cajnaste hlače in suknjo, klobuk, srajco in nahrbtnik, Juri Mavriču kompletno obleko, štofnate hlače, 3 srajce, 2 žepna robca, krtačo za obleko in čevlje, spodnje hlače, obrisačo, nahrbtnik, niklasto verižico in delavsko knjižnico. Nadalje je odnesel Petru Steslu cajnasto suknjo in hlače, 2 krtači, nahrbtnik, obrisačo in žepni robec. Dne 24. junija pa je pobral pri Francu Rakušu v Radislavcih 2 suknji. Osumljen je tudi, da je v času od 15. do 22. junija svojnemu delodajalcu Izidoru Rajhu v Ljutomeru odnesel pipo s tabakom in vžigalicami ter nekaj med. Rakuša prizna mu očitana dejanja razun, da bi bil vzel Rajhu med. Okrožno sodišče ga je obsodilo radi hudodelstva tatvine na 10 mesecev težke ječe.

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Gospodarstvo.

K polomn Jadranske banke v Trstu.

Vse časopisje naše države se bavi z nečuvnim dejstvom, da je Jadranska banka v Trstu, ki bi naj bila opora našega ljudstva v zaslužnjem Primorju, na zadnjem obnem zboru prešla v roke italijanskih fašistov. Javnost stoji pod poraznim utisom bilančnih števil, ki kažejo ogromne izgube banke v minolih letih, ki so se pa dozda zakrivale, in ki so glavni vzrok, da so se Lahi polastili zaveda.

Značilno je priznanje v gospodarskem listu »Jugoslov. Lloyd«, ki gotovo ne piše s politično-strankarskega, ampak zgolj z gospodarskega stališča. Ta list mora priznati, da ogromne izgube tržiske »Jadranske banke« ne izvirajo samo iz nepriznanja konverzije kron v lire, ampak tudi iz slabega poslovanja. Glavni ravnatelj Kamenarovič se je spustil v politično borbo z drugimi bančnimi skupinami in celo političnimi osebnostmi, namesto da bi se bil posvetil zgolj sanaciji zavoda. To je seveda banki silno škodovalo.

Največja škoda od poitalijančenja banke bo predvsem, ker je banka v zvezah z nekaterimi podjetji v Jugoslaviji. Ogrožena je parob. družba »Oceanija«, ki je po pogodbi Trumbić-Bertolini pripadla nam, a je velik del njenih delnic v rokah Jadranske banke v Trstu. Težko oškodovana je tudi »Banka i štedionica za Primorje«, ki ima velik del akcijske »Jadr. banke« in ji povrh baje še dolguje 3 mil. lir.

O izubah »Jadranske banke« se javlja, da je njena bilanca do konca leta 1922 izkazovala 33.399.065 lir izgube. — Dubioza iznašajo 26.419.307 lir. Med temi so: družba Aurili 1.500.000 lir, družba »Balkan« 5.600.000 lir, družba Berghi in Komp. 8 mil. lir, direktor Kaič 900.000 lir, direktor Pinter 800.000 lir. Kamenarovič je izjavil skupščini, da misli, da se bo moglo izterjati 58%, izgubljenih pa je 42%. Proces, ki se vodi proti prejšnjemu direktorju banke Kaiču, je stal že dozda 440.000 lir.

Pri takem gospodarstvu ni čudno, če je prišlo do takšnih izgub — do izgube bančne glavnice in rezerv.

Dejstvo je, da datirajo izgube že nazaj v l. 1920, da pa je bila za to leto sestavljena fiktivna aktivna bilanca, katero je ravnatelj Kamenarovič sam pregledal in lastnoročno predložil upravnemu svetu. Vedel je pa že takrat za izgubo 9 milijonov lir. Tudi je vedel za nereselno dovoljevanje kreditov. Vedel je za vse poslovanje svojih intimnih prijateljev v zavodu Bogdanoviča in drugih. A on se ni brigal za to, ampak je raje ustvarjal politične afere.

Jasno je, da do razčiščenja mora priti, krivci se morajo ugotoviti. To zahteva vsa naša javnost, ki ji ne more biti vseeno, da preide tako važen zavod po krivdi par brezvestnežev v roke italijanskih fašistov.

—□—

g Produktne borze 20. jul. Novi Sad: pšenica baška 412,5, nova 375—382,5, ječmen baški 295—300, srbijanski 270, oves 315, turščica baška 300, moka »0« 650, »2« 595, »5« 590, »6« 475. Beograd: Radi premalega interesa ni poslovala.

g Trgovski stiki z Švien. Ponovnokrat se je pripetilo, da so jugoslovenski trgovci stopili v poslovne stike s švicarskimi trgovci, o katerih se je pozneje pokazalo, da niso realne in solidne osebe in so zbog tega imeli naši trgovci znatne gnotne škode. Gre tu navadno za nesolidne elemente, netrgovce, ki se spuščajo v spekulacije in ne zaslužijo, da se z njimi navežejo poslovni stiki. Da se zavarujejo naše trvdke pred takimi elementi, kakor tudi, da se ohrani prestiž solidnih švicarskih trdk, prosi švicarski konzulat v Zagrebu, da se venka trvdka, katera hoče stopiti v trgovske stike z nepoznano švicarsko trvdko, prej informira pri konzulatu o zanesljivosti švicarske trdk. Švicarski konzulat v Zagrebu ima seznam vseh protokoliranih švicarskih trdk in more tudi v najkrajšem času dobiti vse potrebne informacije o vsaki švicarski trdk.

g Zvišanje nekaterih telefonskih pri-stojbin. Štev. 18623-III-23. Vsled odradbe minist. stav. pošte in telegrafa se je z 1. 11.

Dolgopričakovana

se dobi povsod!

Tedaj proč s škodljivo kavo, zavživate le MIRIM-čokolado! 1769

MIRIM tovarna čokolade in kakaon, Maribor.

Kultura in umetnost

Skupno posvetovanje muzejskih društev mariborske oblasti v Varaždinu.

Na povabilo požrtvovalnega razstavnega odbora, ki je nabral med mestnimi prebivalci veliko izvanredno lepih in dragocenih starinskih predmetov ter priredil razstavo v Varaždinu, so se zbrali dne 19. tm. zastopniki celjskega, ptujškega in mariborskega muzejskega društva v Varaždinu, da se posvetujejo o skup-

Junijem t. l. pri nekaterih skupinah telefonskih naročnikov zvišala pristojbina za instalacijo glavnih in zunanjih stranskih postaj od 1200 Din. na 2000 Din. — Hkrati se je zvišala pristojbina za instalacijo pomožne (hišne) centrale in sicer za instalacijo pomožne centrale, ki ima 1 do 3 sporedne zveze od 250 Din. na 500 Din, če ima pomožna centrala 4 do 10 zvez od 360 Din. na 750 Din, in če ima več ko 10 števil od 500 Din. na 1000 Din. Poleg tega zneska je treba plačati tudi instalacijsko pristojbino v zvišanem znesku 2000 Din. Za vsak telefonski vod, ki veže pomožno centralo s telefonsko centralo. Pristojbina za instalacijo spo-

rednih aparatov signalnih zvoncev in aparatov za ojačevanje toka, se je zvišala od 2000 Din. na 3000 Din. S 1. junijem t. l. se zvišajo tudi govorilne pristojbine v medkrajevem prometu in sicer v I. pasu od 10 Din. na 15 Din., II. pasu od 15 na 20, III. pasu od 20 na 25 in v IV. pasu od 25 na 30 Din. za pogovor od 3 minut.

g Prodaja ladje. Pri oddelku za morarico v Zemunu se bo vršila dne 28. jul. 1923 ob 11. uri ustna ofertalna licitacija za prodajo ladje »Vulkan«. Natančnejši podatki glede licitacije so pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, interesantom na vpogled.

Kako bo po Leninovi smrti?

Novoizvoljeni predsednik sovjetskih zveznih republik Lenin je težko bolan. Njegova izvolitev je bila le formalna, ker je popolnoma izključeno, da bi še kedaj zopet sam vzel državne vajeti v svoje roke. Sovjetski mogotci si zato že sedaj tarejo glavo, kdo naj zasede njegovo mesto po njegovi smrti. Ni to le osebnemu zadeva posameznikov, temveč zelo merodajna za nadaljno usodo sovjetske oblasti v Rusiji. Najbližja naslednika Lenina sta Zinovjev in Kamenjev. Zinovjev je že od vsega začetka član sovjetske vlade, toda v resnici je le najpomembnejši izvrševalec Leninovih povelj. — Tudi Kamenjev ni posebno velika glava. Oba nazivajo v sovjetskih krogih »Leninova tekača«. V velikem svetu sedi nadalje še Stalin, o katerem v širšem svetu sicer ni veliko znano, je pa eden glavnih zaupnikov Lenina. Potem je tam še Trocki, Čičerin, Radok, Budan, Rakowsky, in Džertinski. Od vseh teh je Stalin Leninu najbližji. Rodom iz Gruzije, se je u-

deležil aktivno že revolucije leta 1905. Ko se je nedavno raznesla vest, da se bliža Leninovo življenje svojem koncu, se je mnogo govorilo, da prevzame njegovo oblast, začasno Rikow. Rikow je sicer dober uradnik, ni pa mož, ki bi lahko nadomestil Lenina. Danes se dele z vladnimi posli prvi komunisti. Lenin sam daleč ni več to, kar je bil nekoč v Švici. Nekdaj veliki mož živi danes v nekem malem gnezdu v bližini Moskve ter se igra z vaškimi otroci. Tam ga obiskujejo razni sovjetski komisarji. Duševno je že skoraj popolnoma propadel. Niti ni več v stanju, da bi v vezani besedi izrazil svoje misli. Lenin je bolan, neuporaben človek. In sedaj nastaja vprašanje, ali se ne bo z njim podrl tudi ves njegov sistem? Kje je mož, ki ga bo nadomestil. Vsi, ki danes prihajajo iz Rusije, soglašajo v tem, da bo z Leninovo smrtjo prišlo v sovjetski Rusiji do dalekosežnih izprememb.

Drama na morju.

Mnogo strašnejša, kakor nesreča na suhem, je nesreča, ki doleti potnika ali mornarja na visokem morju, daleč od kopne zemlje. Taka grozna drama se je odigrala dne 3. junija na Velikem oceanu. Krog polnoči je nastal grozen vihar, ki je bilal morske valove, da so se dvigali kot gore visoko. Na potu med Mauritium in zapadno obalo Avstralije je zasačil neko angleško ladjo, ki se je začela potapljati. Vse sesalke so bile v

obratu in sesale vodo, ki je vdirla v notranjost ladje, toda zaman. Ladja se je začela nagibati na stran in kmalu je moled le še zadnji konec iz vode. Parnik je v najhujši nevarnosti začel klicati na pomoč. Brezčimnim potom sta se oglasila dva druga parnika ter javila, da hitita z vso paro na kraj nesreče. Toda predno je prišla pomoč, je potapljajoči se parnik že izginil na morskno dno. Moštvo so je v zadnjem trenutku, ko je uvidelo, da

ni več nikake rešitve za ladjo, vkrcalo v dva rešilna čolna. Ko so drugi parniki prihiteli na lice mesta, ni bilo o parniku niti o moštva nikjer več sledu. Vse iskanije je bilo zaman. Vse je mislilo, da je tudi posadka našla smrt v morskih valovih. Po 22 dnevih pa je prišla vest, da se je kapetan Forter s 17 možmi rešil in priplul s svojim čolnikom v Rodriguez, ki je oddaljen od kraja nesreče 1700 morskih milj.

Iz kapetanovega poročila se vidi, kake muke in napore so morali prebiti ponesrečeni na vihnem morju, predno so se rešili v varno luko. »Naša dva čolna sta šest dni po nesreči ostala skupaj, pripoveduje kapetan, »dokler se nisem odločil, da hitim s svojim čolnom, ki je hitrejši, naprej in pokličem pomoč. Z ostalim sem naročil, naj se strogo drže moje poti. Kompas so bili vsi pokvarjeni in mogli smo se orientirati samo po zvezdah. Do 10. junija smo hitro napredovali. Morje se je s časom pomirilo, toda mi smo silno trpeli vsled vročine in žeje. Moštvo je dobivalo dnevno samo četrt litra vode, dve cigareti in kosček prepečenca. K sreči smo imeli dovolj ci-

garet in tobaka, kar je vsaj nekoliko olajšalo naše trpljenje. Naš položaj je bil silno nevaren. Peneči valovi so se poigravali z našim čolnom kakor z orehovo lupino. Dvigali so nas visoko v zrak in pet strogolavili v temna brezna vzpejajočih se valov. Dež in slana morska voda so nas močili po cele dneve in noči do kože. Vendar pa smo bili zadovoljni, kadar je deževalo, ker smo si mogli zapolniti naše posode s pitno vodo. Nam je je stalno primanjkovalo. Šestindvajset dni smo pili samo deževno, druge pitne vode nismo več imeli. Tlajenja, ki smo ga prestali na tej groznosti, sploh ni mogoče popisati. Trikrat so naš čoln valovi popolnoma pokopali, že je izgledalo, da je po nas. Še le dvajseti dan po nesreči smo krog 8. junija večer zagledali kopno zemljo ter naprej zadnje moči, da smo spravili naš čoln obrežju. Bil je skrajni čas. Moči so nam že začele zapuščati in če bi morali še tri dni ostati na odprtem morju, bi bilo prenas. Komaj smo se še držali na nogah. Prebivalstvo nas je pristržno sprejelo, nas pogostilo, za kar mu ostanemo vedno hvaležni.«

—□—

Zaščita ženskih izseljencev v Ameriki.

Potovanje je za ženske že od nekdaj nekaj neprijetnega, če nimajo pokrovitelja v osebi svojega moža ali kakega prijatelja ali vsaj kake starejše dame. Posebno nevarno je za ženske izseljevanje v Ameriko. Razni agenti so lovili po Evropi lahkoverne ženske in jih zvaljvali v Ameriko, kjer so jim obljubili pravcati raj, ko pa so jih spravili na lino, so tržili z njimi kot z živo robo. Oddajali so jih proti primerni nagradi kot služkinje ali pa spravljali v javne hiše kot novo zalogo. Temu problemu je posvetila zlasti Amerika veliko pažnjo. — Novi izseljeniški zakon ima ostre odredbe za ženske potnike. Tako je dovoljena priselitev samo onim ženskam, ki imajo v Ameriki može ali bližnje sorodnike, ki morajo jamčiti, da jih bodo vzdrževali ter predložili pred izdajo dovoljenja celotno potrdilo, da so to v stanu. Nepismenim ženam se dovoljuje priselitev samo, če se oženijo z bivšimi ameriški vojniki, ki so služili za časa svetovne vojne v ameriški vojski. Dekleta, ki potujejo v Ameriko v svrhu močitve, morajo pred-

ložiti potrdilo tamšnjih oblasti, da bodo res poročile ter pisмено prisegle ženina, s katero se obveže, da jo bo v tega in tega časa poročil in za njo skrbel. Pa tudi v tem slučaju ne gre tako gladko. Ženin mora priti po svojo nevesto v pristanišče ter jo od tod odvesti k priseljeniški urad, kjer se takoj izvzame poroka. Za slučaj pa, da ženin ne more priti, mora nevesta odpotovati v dotično mesto, kjer je ženin. Tam jo že čaka poslanik društva za zaščito žen in otrok, ki jo prevzame v svoje varstvo tako dolgo, dokler se ne poroči. Oni pa, ki se ne morejo takoj poročiti, morajo doprinesiti potrdilo in obvezo take poročene ženske, kateri oblasti zaupajo. Dotična se mora obvezati, da bo skrbela za deklico tako dolgo, dokler se ne poroči. Dekleta, ki hoteli potovati v Ameriko samo radi denarja, ki pa nimajo tam nikakih sorodnikov, ki bi prevzeli za nje odgovor, sploh ne dobe dovoljenja za potovanje. Koliko je videti, so ameriške oblasti v tem pogledu zelo natančne.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(27)

Da je pa Ivana izginila ravno v onem trenutku, ko je bil že gotov, da se mu poda, je vzbudilo v njem nova čustva, katerih sploh še ni poznal, katerih se dotle ni zavedal. —

Kralj je v teh čustvih izginil, ostal je le zaljubljenec, navadni človek, priprost mož, ki je trpko čutil, da je ljubosumen. —

Da — kralj je bil prepričan, da ga je Ivana zapustila prostovoljno in zaradi drugega, — radi d' Assasa in ljubosumnost ga je trpinčila, čeprav je hotel sam mega sebe prepričati, da je to le užaljeno samoljubje, in si ni hotel priznati, da tudi njega razjeda črv ljubosumnosti. In če je bilo njegovo srce vsled tega užaljeno, je trpel tudi v svojem znagostavnem čutu, ki ni hotel pripoznati, da je bil zavrnjen radi drugega, mlajšega in bolj dopadljivega. —

Vse je občutil, kar more občutiti kralj, ki je zavrnjen, odklonjen, ki pa se zaveda, da bi moral biti povsod prvi, edini in edino ljubljene. — Njegova ljubezen, ki je bila dokaj odkritosrčna, je bila užaljena, njegovo samoljubje ranjeno, ponižano. —

Le iz kljubovalnosti, iz jeze se je podal objemu laži-groficke du Barry. —

Ko je življal ljubkovanje druge, se je prepuštil čustvu, ki mnogokrat obhaja zavrnjene, odklonjene zaljubljenice. Da se maščuje, ker jih je zapustila, zavrnila, nevalečnica, kateri so hoteli posvetiti svojo ljubezen, se združijo z drugo, se pustijo ljubkovati od druge. —

Lahko si tedaj predstavljamo, da ni mogel kralj preprosto gledati gospo-

da d' Etioles, — soproga nevalečnice, — hudobne Ivane, — in misliti si lahko, da bo del svoje ljubosumne jeze in ljubzenskega maščevanja doletel njega, ki je bodisi kot mož ali kot ljubimec objemal ljubljeno žensko. —

Ali vendar, — nekako bizarno, nekako človeško čustvovanje je obšlo kralja, ki je, čeprav ljubosumno razvnet, vendar le pomislil, da je mož pred njim ravno tako odklonjen, zavrnjen, kot on sam, in v tiho zadoščanje mu je to bilo, uteha v njegovi jezi, in če bi ga ne bil njegov kraljevski stan zadrževal, bi bil še stisnil roko pred njim stoječemu d' Etiolesu, rekoč mi pomilovalno: »Ah, ubogi prijatelj ti!« —

Radi teh in še drugih vzrokov, ki niso znani, je bil sprejem kraljev ledeno mrzel, in ubogega Etiolesa je to do kosti prevzelo. —

Ko si je malo opomogel, se opogumil, je davkarski prejemnik začel z malo trepetajočim glasom:

»Sire, jaz pridem, da zaupam svojem kralju skrivnost, ki zadeva mojo čast in ki je globoko užalila enega izmed najzvestejših podložnikov vašega Velikanstva.« —

Po tem uvodu je d' Etioles umolknil. Kralj se ni ganil, ni spregovoril. — Vedno hladnokrvno, nemarno skoraj je čakal. —

D' Etioles je nadaljeval:

»Pred nedolгим časom sem se poročil in moram zaupati vašemu Velikanstvu, da sem tako slaboten, da obožujem svojo ženko, ki je pa tudi res jako lepa.«

Kralj je še vedno trdovratno molčal. D' Etioles je ta molk že malo osupnil, vendar je zopet povzel:

»In ta ženka je bila vsa moja radost, vse moje veselje, vsa moja slast, ta žena je za mene vse, sreča in življenje. Par dobro umerjenih vzduhijavev je podčrtalo važnost in domnevno resničnost govora. — In ta žena, brez katere mi izgubi življenje vsako vrednost in lepoto, ta moja soproga je — zavrnila.«

Čeprav se je kralj popolnoma obvladoval, je vendar obstal pri teh besedah. Njegovo oko je pazljivoše motrilo d' Etiolesa, da bi morda uganil njegove skrite misli. —

Ah kakor ni zapazil d' Etioles kraljeve osupljenosti, tako tudi kralj ni mogel zapaziti ničesar na potezah nasprotnika. Sklenil je tedaj prekiniti svoj molk, pa je malomarno vprašal:

»Ali se je morda gospej d' Etioles pripetila kaka nesreča?« —

»Ojme, ne, sire!« —

»Kako to, ojme?« —

»Vaše Velikanstvo naj blagovoli upoštevati mojo bol, moje razburjenje, — gotovo sem slabo povedal, — hotel sem reči, da je bila gospa d' Etioles uropana, odvedena.« —

In d' Etioles je započel svoj pogled v kralja. —

Na obrazu tega se pa ni izražala nikakaa sled vznemirjenja, katero je pričakoval d' Etioles, čisto mirno je Ludvik XV. odgovoril:

»Uropana, odvedena, uplenjena? — Gospa d' Etioles? — Kaj mi ne poveste?« —

In na glas je jasno govoril:

»Kaj mene to pač briga?« —

Medtem je pa kralj še pazljivoše motril svojega davčnega prejemnika, ki je postajal že malo nemiren. —

Henrik d' Etioles, ki je opazil, kako malo vtisa naredijo njegove besede na kralja, je čutil, kako se mu vzbuja gnjev, proti nasprotniku. —

Vendar se je še premagoval in s skoro jokajočim glasom odvrnil:

»Le resnico, sire.« —

Torej, kaj pa hočete, da jaz pri tem storim? — je vprašal Ludvik XV. —

Kraljev pogled je postal jasno ironičen, medtem ko je d' Etioles trepetal od zadrževane jeze, čeprav so se glasile njegove besede mirno in ponižno:

»Sire, čast mi je bila povedati vaše mu Velikanstvu, da ljubim svojo sopro-

go uprav blazno, — in radi tega mi je jako na tem ležeče, da jo dobim nazaj.«

»Ali,« — je odvrnil kralj zasmehljivo, — »jaz nimam ničesar proti temu, če se vam tako prav zdi.« —

»Ali da zopet pridobim gospo d' Etioles, je treba, da najprej vem, kje je.« —

»Da, to je pa res,« — je pritrdil kralj. — »Vi torej veste, kje je draga gospa d' Etioles?« —

»To je ravno ono, kar želim zvedeti od svojega kralja,« — je hladno odvrnil d' Etioles, upajoč, da s temi besedami osupne Ludvika XV. —

»Kaj, — kako, — kaj ste rekli,« — je odvrnil na d' Etiolesovo zahtevo kralj ošabno, osorno. —

»Dovoljujem si ponižno prositi svojega kralja, da mi pove, kje je skrta moja žena, — moja edino ljubljena žena,« — je ponovil trdno d' Etioles, povdarjajoč zadnje besede, čes:

»Sedaj se pa umakni, če moreš!« —

»Ej,« — ga je mirno ustavil Ludvik XV. — »ali ste blazni, revček?« — »Ali vam je holest za uplenjeno ženo, tako zmešala pamet? — Za boga vendar, ali naj jaz še nadziram soproge svojih podložnikov?« —

»Sire — —« je zablebetal d' Etioles v najhujši jezi. —

»Pazite se, gospod,« — je pripomnil kralj in grozne so bile besede, ker izgovorjene navidezno hladnokrvno in mirno. — »Pazite se, ker vi igrate nevarno, skrajno nevarno igro, — opozorim vas na to!« —

D' Etioles je vznemirilo nenadno obnašanje kralja. — Gnjev, neskončni gnjev se ga je polastil, ko je opazil, kako ovire, kake zapreke se mu prikazujejo. —

Prepričan je bil, da se hoče kralj premeteno izmuzniti, in da se ne izpostavi zasmehu, je bil pripravljen poslužiti se skrajnih priponočkov ter obdolžiti neravnost kralja, ker se je ta trdovratno branil razumeti njegova namigovanja. —

Dalje prihodnjaj

Naročam DNEVNIK „TABOR“

Ime: _____

poklic: _____

kraj: _____

pošta: _____

Priložite poštno položnico, da pošljem naročnino!

V _____, dne _____ 1923.

lastnoročni podpis.

Prečrtaj, češar ne želiš!

Izreži in pošlji v odprti kuverti z 20 para znamko
na naslov: „TABOR“, Maribor.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Znižanje naročnine

Prager Presse

Naročnina na dokazano najraz-
širjenem nemški dnevnik na
češkoslovaškem in v tujini

„PRAGER PRESSE“ iznaša sedaj za
kraljevino SHS. mesečno samo Din 40.—
za jutranjo in večerno izdajo. — —
Din 28.— samo jutranjo izdajo. — —
Din 1-80 posamezna števil. jut. z večerno.
Din 3.— posamezna nedeljska izdaja
z ilustrovano prilogo.

„PRAGER PRESSE“ prinaša najboljše in
objektivne informacije o dogodkih, trgov-
skih, finančnih in industrijskih razmerah
male Entente, Srednje Evrope in vseh drugih
držav, podpira vneto in neprenehoma skupne
kupčijske zveze vseh vrst, povprašanje in
ponudbo vsakovrstnega blaga, tako da je
največji in najuspešnejši oglašnik.

Stevilke na ogled in ponudbe oglasov zastoj.

Uprava „PRAGER PRESSE“ Prag III.

Nerudova 5. (Čehosl. Rep)

Račun post. ček. urada v Zagrebu 40.156

Račun post. ček. urada v Ljubljani 20.264

Račun pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v

Mariboru H.258.

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločev-
nasto in ulito posodo, porce-
lanasto, kameninasto in ste-
na debelo kleno robo. Na drobno

1386

Lastna delavnica. Pohištvo. Velika zaloga.

Prezramemo naročila, tudi po načrtu, od
najenostavnejšega do najfinjšega izdelka.
Notranja in zunanja dekoracija. Za obilna
naročila se priporočata

Jagodič in Sajko

mizarstvo in tapetnštvo

Rotovski trg 3 MARIBOR Slomškovo trg 6

Odlikovan z zlato kegljico. Sodni izvedenec.

1434 25-4

Leseno pohištvo

Železno pohištvo

Tapetn. pohištvo

Pisarn. pohištvo

Posteljna oprava

Preproge

Zavesa

1313

Blago za pohištvo

Posteljno perje

po izvanredno nizkih ce-
nah v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gospodska ulica št. 20

(Pirchanova hiša)

Svobodni ogled!

Ceniki brezplačno!

LOKAL,

24 m² velik, z tremi lepi-
mi izložbami, v sredini
mesta, se radi preselitve
odda. Ponudbe pod „Lo-
kal“ na upravo lista

1476 3-3

Lovci!

Planinci!

Pristni tirolski lodni

in nepremočljivo blago za
pekerine je došlo.

Franjo Majer, Maribor

Glavni trg 9. 1346

Reform

steklenice za konzerviranje sadja, povrtnin
in mesa so najboljše in najcenejše.

Glavna zaloga za Jugoslavijo

pri tvrdki 1410 6-4

Lovro Petovar, Ivanjkovci.

Ceniki na zahtevo!

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta števil. 11

Delniška glavica Din 50,000.000.—

in rezerve preko Din 12,500.000.—

Vloge čez Din 125,000.000.—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrov-
nik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska
Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Som-
bor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

EKSPOZITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka,
Jesenice.

Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:

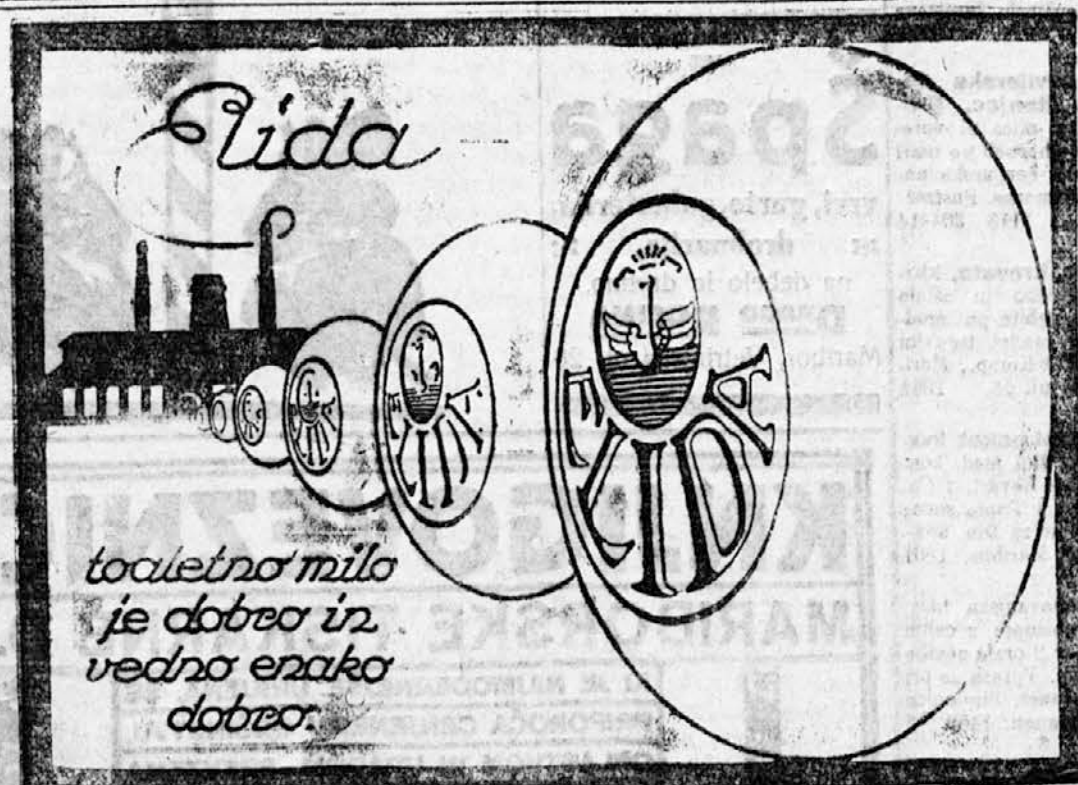
Ljubljana: Slovenska banka.

Split: Jugoslavenska industrijska banka d. d.

Budapest: Balkan Bank r. t., Vaczi utca 35.

463

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Lida

toaletno milo
je dobro in
vedno enako
dobro.

Žage in vsakovrstne stroje za obdelovanje lesa.

vsakovrstne kombinirane Univerzalne
stroje s tračno in krožno žago, s sko-
belnikom (Abriet-und Dichtschabelma-
schine), vrtalom, frezo in krožno žago,
nadalje motorje in transmisije prvostne
kakovosti, razpošilja po nizkih cenah in
z ugodnimi plačilnimi pogoji. 1145

Welker-Werke
Wien X. Laxenburgerstraße 12.

**Zahtevajte
povsod „TABOR“!**

ARKO COGNAC MEDICINAL

Naznanjam, da sprejemam
zastopstva in zagovorništva
v kazenskih zadevah v pisarni gosp. notarja dr.
Barle-ta v Mariboru, Aleksandrova cesta 14, vsak
dan od 9.—12. ure dopoldne. 1502
Aleksander Ravnikar, viš. dež. sod. svet. v p.

VINO CET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz
pristnega vina.
Zahtevajte ponudbo!
Tehnično in higijenično najmodernejše
urejena kisarna v Jugoslaviji.
Pisarna: Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadst. 1384

Najlepši izlet iz Maribora je izlet
k vinotoču WOLFZETTEL
Kažipot: za tremi ribniki, po stari vinarski šoli
skozi grajski log 45 minut. 1484

J. TRPIN
MAJCENEJŠA
MANUFAKTURA
V MARIBORU GLAVNI TRG 2

Novo! Novo!
Dežni plašči
od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Ve-
lika izbira perila, klobukov, čevljev, deželkov, palto, na-
hrbtenikov in sandal po konkurenčni ceni pri 2695
JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

ŠVICARSKA TVRDKA V AUSTRIJI!
F. OBERHÄUSLI & Co.
STROJNE TOVARNE IN LIVARNE
Bregenz a/Bodensee (Vorarlberg)
Moderni stroji za žage,
polnojarmeniki, cepilni jar-
meniki, vodoravni jarmeniki,
strojna povprečna žaga za
rezanje debel, krajilne žage,
nihalne žage, brusilni stroji,
stroji za sekanje zob. Kom-
pletne naprave parnih žag
s transmisijami. 12—1 1504
Takojšnja dobava.

Vse vrste perila za gospode in
dame, kakor
srajce, hlače, pyjame
opreme za na-
veste, otroško
perilo, kom-
binacije itd.
Izdela se po naj-
višjih dnevnih
cenah
Ljudmila Jackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

Mala oznanila.

Kurjeno **strojeplako** sprejme
Okrajno glavarstvo. 1474 3-3

Gospodična, trgovske naobra-
žena, z dolgoletno poučno
prakso, vešča slov., hrvat.,
nemšk. in italijansk. jezika ter
strojepisja in nemške steno-
grafije išče primerne mesto.
Naslov v upravi. 1491

Čevljarski vajenec, brez hra-
ne in stanovanja, se takoj
sprejme. Naslov v uprav-
ništvu. 1490

Zidarji se takoj sprejmejo.
Vratarji je pri stavbeniku
Roja v Ormožu. 1501

Dajem pouk v glasovirju zelo
po cen. Naslov pove uprava
"Tabora". 1477 2-2

Prodam mlade pse čiste vol-
če pasme. Vetrinjska ulica 4.
1498

Soliden gospod se sprejme
na hrano in stanovanje. Po-
breška cesta 9, I. nadst.
nasproti gostilni Nendl. 1496

Spalna soba, nova, z postelj-
nino, se radi selitve proda.
Vprašati Cvetlična ulica 27/III,
vrata 8. 1497

Prodam po ceni lovsko puško,
dvocerko, in kupim stroj za
praženje kave. Jvo-Bahor, Vr-
na ul. 8. 1499

Na prodaj voz za izvoščke,
2 novi postelji z nočnimi o-
marami, 2 mizi, 4 novi stoli
in druge stvari radi selitve po
zelo nizkih cenah na prodaj.
Vprašati vsak dan od 9.—16.
ure v Studenih, Aleksandrova
cesta 48. 1500 2-1

Dobro ohranjeno motorno
kolo se po nizki ceni proda.
Studenec, Kralja Petra c. 36.
1489

Hrastov les v debelini 35, 50,
100, 130 mm. približno en va-
gon se po ceni odda. Mizar-
stvo Koroška cesta št. 46.
1482 5-1

Lokal za skladišče, abrt, de-
lavnico ali pisarno, 32 m² v
Dravski ulici, se takoj odda.
Pojasniti Dravska ulica 10,
I. nadst. vrata 11. 1487 4-1

Kompletna spalnica iz trde-
ga lesa, kuhinjska oprema,
več miz in stolov, dva štedil-
nika, ena omarica z 4 predali,
in raznovrstnosti po ugodni
ceni radi selitve na prodaj.
Vprašati v vojašnici "Kralja
Petra" (Kadetnica) soba šte-
vilka 90. 1493 2-1

VILA v bližini kolodvora, v
parku, na prodaj za
500.000 Din. Kupcu sta-
novanje 5 sob takoj na
razpolago. Vprašati pri
g. Perz-u Maribor, Ale-
ksandrova c. 51. 1492

Higijenična brivnica se vsem
priporoča. Prvovrstna pestrež-
ba. Vjekoslav Gjurin, Jartičeva
ulica 9. 1850

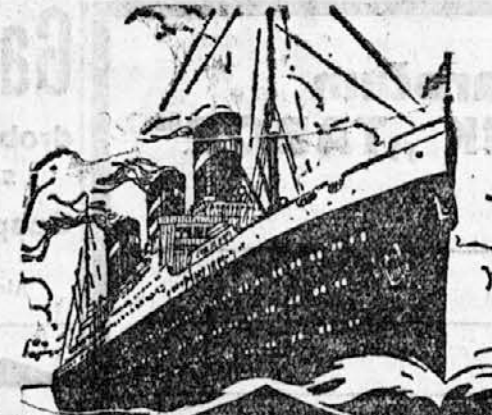
**Prvovrstna čevljarska de-
lavnica R. Monjac**, Maribor,
Jurčičeva ulica 9, spre-
jema vse vrste naročil po meri
in vsakovrstna čevljarska po-
pravlila. Cene zmerne. Pestrež-
ba solidna. 1113 20-14

**Najlepše srajce, kravate, klo-
buke, nogavice** in ostale
modno blago dobite po ugod-
nih cenah v modni trgovini
B. Veselinović & Komp., Maribor,
Gospiska ul. 26. 1382

**Vi dobite poštni paket fran-
ko povsod**: 1 flin med. kon-
jak, 1 hol. liker Levart, 1 Go-
infraanks liker, 1 Triple secc;
vse skupaj samo za Din. 252.-
Hmelak i. drag, Maribor. 1301

Posestvo: Stanovanjska hiša,
gospodarsko poslopje s celim
inventarjem ter 2 orala zemlje
tako na prodaj. Vprašati se pri
lastniku J. Pezauer, Studenec
št. 20 pri Poljčanah. 1469 2-2

Kompletna oprema za del-
katesno trgovino, z ledeni-
co in marmornasto ploščo,
pripravna za vsako specijalno
trgovino, ceno na prodaj.
Vprašati se pri gestilničarju,
Frankopanova ulica št. 11.
1475 2-2

PARNIK
66 LEVIATHAN 99
59.956 br. reg. ton. 1447
Najmodernejši, največji in najrazkošnejši oceanski parnik
Vse, kar zmora znanost, denar in iznajdljivost, je vpleteno v tem ču-
dovitem parniku. Brezprimerne udobnost v vseh razredih.
Potovanje v NEW-YORK 7. avgusta 1923
potem 28. avgusta, 18. septembra, 8. in 29. oktobra itd. vsake tri tedne
ob torkih iz Southampton-Cherbourg. Podrobnosti na nižje naved. naslovih.
BREMEN - NEW-YORK
Direktna zveza s sijajnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi
na udobnosti, snagi in prvovrstni oskrbi. Hitre in varne ladje
„George Washington“, „President Fillmore“, „President Harding“,
„President Roosevelt“, „America“, „President Arthur“
Zahtevajte podrobnejša pojasnila in plovno listo št. 221.
Najugodnejša prilika za prevoz tovorov.
UNITED STATES LINES
Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata beogradske zadruge. — Podružnica v
Ljubljani: Zadruga zveza v Ljubljani.

Gostilna „Pri 3 ribnikih“
Vsako nedeljo in praznik
salonski koncert
ob vsakem vremenu. 1488
Začetek ob 15. uri.
Dobra nova in stara vina
ter sveže pivo.
K obilnemu obisku vabi
K. Prinčič.

Iščem skladišče
v bližini Glavnega trga.
Najemnino plačam letno,
na željo tudi za več let v
naprej. Ponudbe na „Po-
štini predal 34“ Maribor,
1466 3-2

Špaga
vrvi, gurte, galanterija,
:: drobniarija, ::
na debelo in drobno.
DRAGO ROSINA
Maribor, Vetrinjska ul. 26.

Vinotoč
1495
LOCHERT-BOJANC
Meljski hrib št. 17
od 22. julija otvorjen.

„Vinočoč pod vejo“
v Rošpahu pri Kamnici.
Liter 28 Kron. Za obilen
obisk prosi posestnik
Franjo Rudl. 1483

All ste že pristopili
Jugoslovenski Matiči?

KNJIGOVEZNICA
MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!